EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 238, Ağustos 2004

Sendikalar ve sınıf mücadelesi

"Sendikalar işçi sınıfının sermayeye karşı hergünkü mücadelesini yürüttüğü ve kendini disipline ettiği sınıf örgütleridir. Fakat geniş ayrıcalıklarla donatılmış sendika bürokrasisi tarafından bu işlevlerinden büyük ölçüde uzaklaştırılmışlardır. TKİP, sermaye sınıfının bir parçası haline gelen ve işçi sınıfı hareketi içerisinde sermayenin ajanı rolünü üstlenen bu ihanet şebekesine karşı sistematik bir mücadele yürütür. Sendikaları devrimcileştirmeyi işçi sınıfını devrimcileştirme sürecinin temel bir boyutu olarak ele alır."

(TKİP Programı)

Sendikalar sorunu, işçi sınıfı hareketini geliştirme ve devrimcileştirme, sınıf kitlelerini devrime hazırlama hedefleri çerçevesinde partimiz için stratejik önem taşıyan bir sorundur. Komünistler sınıfa yönelik çalışmalarının başından itibaren sendikalar sorununa da gerekli ilgiyi gösterdiler ve Partimizin Kuruluş Kongresi, sınıf hareketinin durumunu ve sınıf çalışmasının sorunlarını sendikalar sorunuyla bağlantıları içinde tartışıp değerlendirdi.

Partinin sınıf çalışmasındaki ilerlemeye bağlı olarak, bu temel önemde sorun artık çok daha somut ve canalıcı biçimde durmaktadır önümüzde. Bu yeni durum, konuyu teorinin yanısıra ulusal ve uluslararası deneyimlerin ışığında daha derinden ve çok yönlü olarak incelememizi, parti içinde enine boyuna tartışmamızı gerektirmektedir. Bu inceleme ve tartışmalar konunun teorik ve ilkesel çerçevesini aydınlatacak, sendikalar cephesindeki güncel sorunlara ve partinin bu alandaki görevlerine de açıklık getirecektir. Bir bütün olarak parti, özellikle de sınıf çalışması içindeki kadro ve militanlarımız konuya ilişkin bu teorik ve taktik açıklıklarla donandıkları ölçüde, siyasal çalışmamızın ve mücadelemizin bu cephesindeki görevler de daha başarılı bir biçimde yerine getirilebilecektir.

Sınıf mücadelesi ve iktisadi mücadele

Proletaryanın sınıf mücadelesi, bütünlüğü içinde ekonomik, politik ve teorik olmak üzere üç temel biçimden (ki buna mücadelenin üç yönü ya da cephesi de denebilir) oluşur. Bu mücadeleler birbirlerinin zorunlu tamamlayıcısıdırlar. Bu bütünlük içinde esas ve belirleyici olan politik mücadeledir. Politik mücadele proletaryanın genel sınıf çıkarlarına dayanır ve temel devrimci amaç ve hedeflerini gerçekleştirmeye yönelir. Bu nedenle öteki iki temel mücadele biçimi politik mücadeleye tabidirler; proleter sınıf mücadelesinin genel çıkarları ve tayin edici başarısı için de tabi olmak zorundadırlar.

Öte yandan politik mücadelenin bu tayin edici konumu, hiçbir biçimde teorik ve iktisadi mücadelenin önemini azaltmaz.

Tersine, yolu ve yönü teorik mücadele tarafından aydınlatılmayan ve ekonomik mücadelenin kendine özgü dinamizmi ve çok yönlü olanaklarıyla beslenmeyen bir politik mücadelenin sonuçta herhangi bir başarı şansı da kalmaz. Dolayısıyla, politik mücadelenin esas ve tayin edici konumu temelinde vurgulanması gereken, proleter sınıf mücadelesinin organik bütünlüğüdür; bu üç temel mücadele biçimi arasındaki yakın, sıkı ve kopmaz ilişkidir.

Ekonomik mücadele, temelde işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşullarında kısmi iyileştirmeler gerçekleştirme mücadelesidir. Daha yüksek ücretler, daha kısa çalışma süresi ve daha iyi çalışma koşulları, bu mücadelenin esas kapsamını oluşturur. Bu mücadele tek tek fabrika ve işletmelerdeki kapitalistlere ya da şu veya bu üretim ve hizmet dalındaki sermaye gruplarına karşı yürütülür. Geniş anlamında bu mücadele, (ki bu onun politik mücadeleye yaklaştığı, ifade uygunsa onunla kesiştiği ve ona dönüştüğü noktadır), sınıfın çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik genel reform mücadelelerini da kapsar.

Nesnel bir mantığa ve temele sahip olan bu mücadele kapitalist düzen altında gerekli, bundan da öteye zorunludur. Bu nesnel ve zorunlu mantığından dolayıdır ki birçok durumda kendiliğinden ortaya çıkar. İşçi sınıfının en geri, bilinçsiz ve örgütsüz kesimleri bile bu mücadeleye kendiliğinden itilirler ve ilkel anlamda ilk sınıfsal uyanışlarını da çoğu durumda bu mücadeleler içinde yaşarlar.

Ekonomik mücadele bir yandan işçi sınıfını fiziki ve manevi yozlaşmadan korurken, öte yandan sınıf kitlelerinin birleşme ve dayanışma bilincini geliştirir, örgütlenme ve mücadele kapasitesini ve yeteneğini ilerletir. TKİP Programı'nın *"Emeğin Korunması"*na ayrılmış bölümünün (ki bölüm geniş anlamında ekonomik mücadeleye denk düşer) sunuşunda, bu ikili yön, *"işçi sınıfının fiziki ve moral yozlaşmadan korunması, kendi kurtuluşu uğruna verdiği mücadelede savaşma gücü ve yeteneğinin yükseltilmesi için"* sözleriyle dile getirilir.

Ekonomik mücadeleyle elde edilen kazanımlar, işçi sınıfını fiziki ve manevi/kültürel yozlaşmadan korur. Düşük ücretler, uzun işgünü, bunlardan ayrı düşünülemeyecek olan kötü çalışma ve yaşam koşulları, işçi sınıfı kitlelerini (ve kuşaklarını) fiziki yıpranma ve bozulmanın çok yönlü sonuçları ile yüz yüze bırakır. Bununla da kalmaz, eğitimden ve kültürden yoksun bırakılmanın, sosyal ve siyasal yaşamdan dışlanmanın bir sonucu olarak ve sefalete dayalı yaşamın çok yönlü etkileri altında, manevi ve kültürel bir yozlaşmaya da sürükler. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesi öncelikle kapitalist sömürü ve köleliğin bu dolaysız sonuçlarına karşı bir direnişi ve savunmayı anlatır.

Öte yandan bu mücadele, adım adım işçi kitlelerinin bilincini ilerletir, birliğini, dayanışmasını, örgütlenmesini ve eylem yeteneğini güçlendirir. İşçiler bu mücadele içinde, bu mücadelelerin eğitici deneyimleri sayesinde, kendi durumlarının ve güçlerinin gitgide daha çok bilincine varırlar; birleşmenin, örgütlenmenin, dayanışmanın ve mücadele etmenin anlamını, önemini ve işlevini, henüz sınırlı, geri ve ilkel biçimiyle de olsa, kavramaya başlarlar. Özetle ekonomik mücadele, her zaman ve her yerde, işçi kitlelerine ilk mücadele eğitimlerini sağlar, onların birliğini ve örgütlenmesini geliştirmeye hizmet eder ve onu daha ileri mücadelelere hazırlar. *"Eğer işçi sınıfı, sermaye ile olan günlük çatışmasında gerileyecek olsaydı, daha büyük çapta şu ya da bu harekete girişme olanağından kendi kendini yoksun bırakmış olurdu"* (Marx).

Kendi başına alındığında bu mücadele kapitalizmin temellerine hiçbir biçimde dokunmaz ve sömürüyü ortadan kaldırmaz. Ekonomik mücadele kendi sınırları içinde doğası gereği yalnızca kapitalizmin sonuçlarına yönelir ve sömürüyü sınırlandırmaya (ki genellikle geçici olmaya mahkum biçimde) hizmet eder. Fakat devrimci bakış açısından bu mücadele hiçbir zaman kendi başına ele alınmaz; tersine, her zaman proleter sınıf

mücadelesinin bütünü içinde kavranır ve politik mücadeleye tabi biçimde ele alınır. Böyle olduğunda ise ekonomik mücadele tüm dar, sınırlı ve kısmi niteliğine rağmen, proletaryanın genel sınıf mücadelesi için büyük ve çok yönlü olanaklar sağlar.

Fakat bu bütünlük salt politik mücadeleye sağladığı olanaklardan dolayı önem taşımaz. Tersinden de, ekonomik mücadele, ancak proletaryanın genel mücadelesinin bir parçası olarak kavrandığı ve politik mücadeleye doğru bir biçimde bağlandığı ölçüde, işçi kitlelerinin çalışma ve yaşam koşullarında gerçekten belli iyileştirmeler sağlayabilir. Dahası, bu mücadelenin ve kazanımların işçi sınıfının uyuşturulmasına ve böylece kapitalist düzene bağlanmasına değil, tersine, sınıf bilincinin ve örgütlenmesinin gelişmesine hizmet etmesi de ancak böylece güvence altına alınır. Devrimci iktidar mücadelesi perspektifi içinde ele alınan bir politik mücadeleye bağlanmadığı sürece, salt ekonomik sınırlarda bir mücadele (ki buna politik nitelik taşıyan ekonomik-demokratik reformlar mücadelesi de dahildir), işçi sınıfını burjuvazinin ve burjuva politikasının eklentisi olmaktan kurtaramaz. Bu sınırlarda bir mücadele ona hiç bir kalıcı kazanım sağlamadığı gibi, ilelebet sermayenin ücretli kölesi olarak kalmasına yolaçar.

Proletaryanın sınıf mücadelesini bütünlüğü içinde kavrayamayan, onu en geri, dar ve sınırlı biçimine indigeyen ekonomist anlayışı reddetme ile bütünsel mücadelenin temel bir yönü olarak ekonomik mücadeleyi küçümseme iki ayrı şeydir. Yazık ki Türkiye'nin halkçı küçük-burjuva akımları uzun yıllar bu hataya düştüler, politik mücadelenin önemi ve belirleyiciliği adına ekonomik-sendikal mücadeleyi küçümsediler, bunu reformizme ait bir alana sayabildirler. Oysa ekonomik mücadele sözkonusu olduğunda sorun onu önerusemek ya da küçümsemek değil, fakat doğru bir biçimde ele alarak proletaryanın genel sınıf mücadelesi içinde yerli yerine orturtmaktır.

İdeolojik açıdan ekonomist anlayışın sağlam temellere dayalı en kapsamlı eleştirisini yapan Lenin, bizzat Rus devrimi deneyimine de dayanarak, ekonomik mücadeleye dayalı kitle hareketini *"devrimci bunalımın ilk kaynağı ve en önemli"* temeli olarak tanımlar (Mart 1907), *"Devrimci hareketin bütün güçlü dalgalarının yalnızca bu türden ekonomik kitle hareketleri temelinde ortaya çıktığını"* vurgular (Mart 1906). 1905 Devrimi'nin deneyimlerini irdeleyen çalışmasında Rosa Luxemburg'un da aynı düşünceyi altını çizerek dile getirdiğini biliyoruz. Mücadelenin bütünlüğü konusunda ise Lenin, yine bizzat devrim deneyimine dayanarak, *"Ekonomik ve siyasi mücadelenin birleştirilmesinin ve içiçe yürütülmesinin bütün bu biçimleri, hareketin devrimci kitle grevlerini yaratan gücünün hem bir koşulu, hem de bir güvencesi"* olduğunu vurgular (Şubat 1913).

Devrimci kitle pratiğinin tarihsel verilerine dayanan bu düşünce ve gözlemler, sınıflar mücadelesinde işçi sınıfının *"iktisadi eylemi ile siyasal eyleminin ayrılmazcasına birbirlerine bağlı olduğunu"* (Marx, Eylül 1871) vurgulayan temel marksist düşünceyle örtüşmekte, onun tarihsel bir doğrulanması olmaktadır. (Elbette Marx'ın bir Enternasyonal kararı olarak yaptığı bu önemli vurgu, bir gerçeğin basitçe dile getirilmesi ihtiyacından doğmuyordu. Bu, işçi sınıfı mücadelesinin farklı yönlerini birbirinden koparan, ekonomik mücadele ve örgütlenme adına siyasal mücadele ve örgütlenmeyi, ya da tersinden politik mücadele ve örgütlenme adına ekonomik mücadeleyi küçümseyen, hatta reddeden küçük-burjuva eğilimlere karşı alınmış ilkesel bir tutumun ifadesiydi.)

İktisadi mücadele ve sendikalar

Sendikalar işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin tarihsel olarak oluşmuş örgütsel biçimidir. Tarihsel oluşumlarının başlangıç evrelerinde işçilerin kapitalist sömürünün sonuçlarına karşı

mücadelelerinden büyük ölçüde kendiliğinden doğdular. Tarihsel ve evrensel deneyim onların işçilerin ekonomik mücadelesi için en uygun örgütsel biçim olduğunu gösterdi ve bu işçi hareketinin filizlendiği her yerde bu örgütlerin bilinçli çabalarla da kurulmasını beraberinde getirdi. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinin büyük ölçüde sendikalarla özdeşleşmesi, dolayısıyla bu mücadelenin aynı zamanda sendikal mücadele olarak anılması bundan dolayıdır. Aynı olgu, sendikaların işçi sınıfının ekonomik mücadelesi çerçevesinde tarihsel olarak salt gerekli değil aynı zamanda kaçınılmaz örgütler olduğunu da gösterir.

Ekonomik mücadelenin doğası gereği sendikalar, işletme ya da işkolu düzeyinde işçi sınıfının nispeten geniş kesimlerini kucaklayan kitlesel örgütlerdir. Ekonomik mücadelenin kendi sınırları içinde geri, dar ve işçilerin dolaysız gündelik çıkarlarına yönelen karakteri, işçilerin kitle halinde sendikalarda örgütlenmesini kolaylaştırır. Bu mücadelenin deneyimleri ve dolaysız kazanımları, işçilerin bu örgütleri sıkı sıkıya benimsemesini ve böylece sendikaların az çok istikrarlı bir varlık zemini kazanmasını sağlar. Sendikalar ekonomik mücadelenin geliştirilmesinin araçları olarak kalmazlar, bizzat bu mücadele sayesinde yaygınlaşır ve böylece daha geniş işçi kitleleri içinde örgütlenmeyi de başarırlar.

Ekonomik mücadelenin işçilerin eğitiminde oynadığı rol, doğal olarak bu mücadelenin araçları olan sendikalar için de geçerlidir. Sendikaların işçiler için mücadele okulu olarak nitelenmesi buradan gelir. Fakat eğitim ve bilinçlenmenin bu kadarı ekonomik mücadelenin kendisinden ve kendiliğinden gelir. Oysa bundan da önemli olan sendikaların işçilerin eğitim ve bilinçlendirilmesinde oynayabilecekleri, oynamaları gereken bilinçli roldür. Bu ise onlara egemen ideoloji ve politikadan ayrı düşünülemez. İşçi sınıfının devrimci dünya görüşü ve politikasının egemen olduğu durumda sendikalar devrimci sınıf mücadelesi ve sosyalizm okulu rolü de oynarlar. Her biçimiyle burjuva dünya görüşü ve politikasının egemenliği durumunda ise, sendikalar işçi sınıfını gündelik ve parçalı mücadelenin dar sınırları içinde kötürümleştirmenin, böylece devrimci politika ve mücadeleden özenle uzak tutmanın araçlarına dönüşürler.

Sendikalar, işçilerin ekonomik istemlerine ve gündelik çıkarlarına yönelik mücadelenin en uygun araçlarıdır. Fakat proletaryanın genel sınıf mücadelesi açısından bakıldığında sendikaların bundan da önemli olan işlevi, geniş işçi sınıfı kitleleri için bir örgütlenme odağı olarak oynadıkları roldür. Sendikalar, işçiler henüz gelişmelerinin en geri aşamasındayken bile onların geniş kesimlerini birleştirmeye ve örgütlemeye elverişli araçlar olmak bakımından benzersiz örgütlerdir.

Elbette sendikalar işçi sınıfının tek kitelesel örgüt biçimi değildir. Tarihsel deneyimin de gösterdiği gibi, mücadelenin farklı aşamaları ve ihtiyaçları kendi dinamizmi içinde farklı kitlesel sınıf örgütleri ortaya çıkarır. Bunlardan örneğin işçi sovyetleri (konseyleri ya da meclisleri), ortaya çıktıkları andan itibaren sendikalarla kıyaslanamaz bir önem kazanırlar. Fakat sendikalar işçi sınıfının tüm öteki kitle örgütlerinden farklı olarak, mücadelenin her döneminde ve aşamasında gerekli ve zorunludurlar. İşçi hareketinin henüz en geri ve ilkel aşamasında ortaya çıkan sendikalar, kapitalizmden sosyalizme miras kalarak değişen konumları ve işlevleriyle varlıklarını sınıfsız toplumun kurulması mücadelesinin ileri aşamalarına kadar korurlar. Bu denli geniş bir tarihsel süreçte ve birbirinden temelden farklı toplumsal koşullarda işçi sınıfı için gerekli ve zorunlu örgütler olmaları bile sendikaların stratejik önemini göstermeye yeter.

İstikrarlı ve uzun süreli kitle örgütü olma karakteri, işçi sınıfının örgütlenme merkezleri olarak sendikalara ayrı bir önem kazandırır. Sendikalar, sermayeye karşı gündelik mücadeleler içinde geniş işçi sınıfı ordusunun adım adım birleştirilmesini ve örgütlenmesini sağlarlar. Bu mücadelenin

gündelik, kısa süreli sonuçlarından bağımsız olarak sendikaları sınıf mücadelesi için önemli kılan, örgütlenme araçları ve merkezleri olarak oynadıkları bu roldür. *"Sendikalar, sermaye ile emek arasındaki yer yer küçük çatışmalardan ibaret gündelik savaş için vazgeçilmez iseler de, örgütlü aygıtlar olarak, bizzat ücretlilik sisteminin kaldırılması için çok daha önemlidirler"* (Marx).

Bu sözler sendikaların iktisadi mücadelenin ötesindeki temel stratejik işlevine ışık tutmaktadır. Sendikalar mesleki dar görüşlülüğü ve salt gündelik çıkarlara dayalı mücadele sınırlılığını bir yana bırakarak, bir bütün olarak sınıf çıkarları ve hedefleri için de mücadele etmek, bunun için de politik yaşamın tümüyle ilgilenmek, politik sorunların tümü karşısında işçi sınıfının devrimci tavrını takınmak zorundadırlar. Ancak böylece sınıfın gündelik çıkarlarıyla birlikte temel sınıf çıkarlarını da savunan gerçek sınıf örgütleri haline gelebilirler.

Fakat sendikalar bu işlevi hiçbir durumda kendiliğinden ve kendi kendine değil, fakat her zaman ancak devrimci sınıf politikasının egemenliği koşullarında ve devrimci sınıf partisinin yol göstericiliği altında hareket ettikleri sürece yerine getirebilirler. Bu olmadığı takdirde ve hele de burjuva politikasının egemenliği koşullarında, sendikalar sınıfın kitlesel örgütleri olarak tam tersi bir rol oynarlar; işçi sınıfını burjuvazi adına denetim altında tutmanın, düzene sağlamca eklemlemenin ve böylece devrimci sınıf mücadelesinden ve devrimden alıkoymanın etkili araçlarına dönüşürler.

Sendikalar ve devrimci sınıf partisi

Böylece sınıfın kitlesel örgütleri olarak sendikalar ile sınıf örgütlenmesinin en üst biçimi ve öncü gücü olarak komünist partisi arasındaki ilişkilere de gelmiş oluyoruz. Bu ilişkinin esası örgütsel değil fakat politiktir. Sorun temelde, sendikaların işçilerin gündelik ekonomik mücadelelesini hangi politik perspektif içinde ele alacakları sorunudur. Bu sorunun genel çerçevesi konusunda söylenmesi gerekenleri, işçi sınıfının ekonomik mücadelesi ile politik mücadelesi arasındaki ilişki üzerinden halihazırda söylemiş bulunuyoruz. Bütün bunlar, bakış açısı ve davranış çizgisi olarak, gerçek devrimci sınıf sendikaları için de geçerlidir. Sendikalar işçileri gündelik mücadeleler içinde sermayenin saldırılarına karşı savunmakla kalmamalı, bu mücadeleyi devrimci sınıf perspektifiyle ele almalı, işçi sınıfının ücretli kölelik düzeninden kurtulma temel hedefine bağlamalıdırlar. Ancak böylece gerçek sınıf örgütleri olarak davranmış, her türlü burjuva etki ve politikanın dışına çıkmış olurlar.

Kuşkusuz sorun hiç de salt sendikalardan bu çizgide davranmalarını istemek değil, fakat çok yönlü ve zorlu bir mücadeleyle sendikaları bu çizgiye getirmektir. Bu ise ne kolay ve ne de kısa süreli bir iştir. Burjuvazinin işçi sınıfını bizzat sendikalar üzerinden kuşatma ve denetim altına alma çabası ve bu alandaki büyük başarısı düşünüldüğünde, buradaki zorluk daha iyi anlaşılır. Fakat partinin sınıf tabanında ve sendikalar içindeki devrimci çalışması sayesinde sendikalar bu çizgiye getirilebildiği ölçüde, parti ile sendikalar arasındaki ilişkiyi olması gereken çerçevede kurmak ve yürütmek kolaylaşır.

Sendikalar devrimci sınıf çizgisine getirilmiş olsalar bile, yürütükleri çalışmanın kendine özgü niteliği ve kapsadıkları işçi kitlesinin bundan ayrı düşünülemeyecek olan politik heterojenliği, onların örgütsel açıdan partiden bağımsız olmalarını gerektirir. Fakat tam da devrimci sınıf çizgisinin egemenliği, parti ile sendikalar arasında yakın ve sıkı bir işbirliğini olanaklı kılar ve alabildiğine kolaylaştırır. Bu durumda sendikalar partinin geniş işçi kitleleriyle bağ kurmasını ve onları örgütlü bir güç olarak devrimci sınıf çizgisinde harekete geçirmesini kolaylaştıran dayanaklar olurlar.

Sendikaların tarafsızlığı düşüncesi ve

siyaset üstülüğü iddiası bir burjuva aldatmacasından başka bir şey değildir. Sendikalar yapıları gereği işçi sınıfı örgütleri oldukları için burjuvazi onlardan burjuva partilerinden yana tavır almalarını ve burjuva politikasını desteklemelerini kolay kolay isteyemez. Bunun yerine sendikaların politika dışı, tarafsız ve siyaset üstü olmasını ister ve bunu da onların ekonomik mücadele örgütleri olmalarıyla, bununla sınırlı kalmaları gereğiyle ilişkilendirir. Böylece de onların sınıf politikası izlemelerini, devrimci sınıf partisiyle yakın ilişki içinde çalışmalarını ve devrimci politik amaçlar gütmelerini engellemeye, gerçekte egemen burjuva ideolojisine ve politikasına boyun eğmelerini ve kurulu düzeni benimsemelerini, hiç değilse onun temellerine dokunacak her türlü davranıştan geri durmalarını sağlamaya çalışır.

Komünistler sendikaların tarafsızlığı ve siyaset üstülüğü safsatasına karşı etkili bir mücadele yürütürler ve sendikaları devrimci sınıf çizgisine çekmeye ve böylece de sınıfın devrimci partisi ile en yakın ve sıkı bağlar içinde hareket etmelerini sağlamaya çalışırlar. Fakat bunda ne denli başarılı olurlarsa olsunlar, sendikaların basitçe partinin örgütsel eklentisi olmasını istemekten de özenle uzak dururlar. Kendine özgü konumları ve yürüttükleri çalışmanın özgün niteliği nedeniyle, sendikalar ile parti arasında kaba bağımlılık ilişkisinin faydadan çok zarar getireceğini bilirler. Buna yönelik bir davranış çizgisinin her eğilimden işçi kitlelerinin sendikalar aracılığıyla kucaklanmasını, sınıf mücadelesi pratiği içinde seferber edilmesini ve böylece eğitilip devrimci amaçlara kazanılmasını zora sokacağı bilinciyle hareket ederler. Komünist partisinin sendikaların izlediği politikada etkili olmasını, sendikaların örgütsel bağımsızlığını ortadan kaldırarak ya da zedeleyerek değil, fakat tabanda ve sendikalar bünyesindeki çalışma yoluyla devrimci politikayı her düzeyde etkin kılarak sağlamaya çalışırlar. Komünistler bunda başarılı oldukları ölçüde, sendikalar, ilkin izledikleri çizgi üzerinden ve ikinci olarak da bünyelerindeki komünist çalışmanın her düzeydeki dolaysız gücü ve etkisi sayesinde partiye yakınlaşırlar, onunla sıkı bir işbirliğine girerler ve politik yörüngesinde hareket eder hale gelirler.

Sonuç olarak, işçi sınıfının mücadelesinin bütünlüğü, bu çerçevede politik mücadele ile ekonomik mücadele arasında ilkinin belirleyiciliği temelinde kurulması gereken sıkı ve kopmaz bağ, ekonomik mücadele örgütleri olarak sendikalar ile politik mücadelenin öncü ve yönlendirici örgütü olarak devrimci sınıf partisi arasındaki ilişkinin de çerçevesini verir bize. Kendi sınırları içinde sendikalar işçilerin gündelik, mesleki ve dolayısıyla kısmi çıkarlarını, parti ise bir bütün olarak işçi sınıfının uzun vadeli genel devrimci sınıf çıkarlarını temsil eder. Bu, ideoloji ve politikada sendikaların neden partiye tabi olması, onun önderliği altında hareket etmesi gerektiğini de açıklar.

Devrimci sınıf partisi ile sendikalar arasındaki bu yakın, sıkı ve sürekli işbirliği, işçi sınıfının genel devrimci mücadelesi için vazgeçilmezdir. Bu ilişki vazgeçilmezdir; çünkü *"dünyanın hiçbir yerinde proletaryanın gelişmesi, sendikalar olmadan, sendikaların ve işçi sınıfı partisinin karşılıklı eylemi olmadan gerçekleşmemiştir ve gerçekleşemez"* (Lenin). Bu ilişki vazgeçilmezdir; çünkü sendikalar *"işçi sınıfının örgütlenme araçları olarak burjuvaziye karşı savaşım için son derece büyük bir önem taşırlar"* (Marx). Bu ilişki vazgeçilmezdir; çünkü, *"ilk baştaki amaçları dışında sendikaların", "işçi sınıfının örgütlenme ocakları olarak, işçilerin tam kurtuluşu gibi çok güçlü bir çıkar uğruna, daha bilinçli bir biçimde hareket etmeyi öğrenmeleri gerekir"* (Marx) ve bunu ise onlar ancak devrimci sınıf partisinden, onun önderliği ve yol göstericiliği sayesinde öğrenebilirler.

Sendikalar ve sendika bürokrasisi

Sendikaların burjuvaziye karşı inatçı direnişlerin sonucu olarak ve onyılları bulan bir mücadeleyle kendilerini kabul

ettirdiklerini biliyoruz. Başlangıçta sendikaları engellemeye çalışan ve yasaklama yoluna giden burjuvazi, onların kendilerini işçi sınıfının direnişiyle zorla kabul ettirmesinin ardından ise olanaklı olduğunca etkisizleştirmeye çalıştı. Bu çabalar da istenen sonucu vermeyince ve işçi hareketi bünyesindeki gelişmeler uygun zemini oluşturunca daha değişik bir yol denedi. Sendikaların sınıf mücadelesinde oynadığı ve oynayabileceği son derece önemli rolü de gözönünde bulundurarak, çok yönlü çabalarla bu örgütleri kendi denetimi altına almaya çalıştı ve dünya çapındaki tarihsel deneyimlerin açıkça gösterdiği gibi sonuçta bunda bir hayli de başarılı oldu.

Burjuvazi işçi sınıfı hareketinin başlangıç dönemlerinde bu olanağı, bizzat sendikaların kendine özgü konumu ve işlevinin doğurduğu yanlış eğilimler sayesinde yakaladı. Ekonomik mücadelenin politik mücadeleden, kısmi istemler uğruna gündelik mücadelenin temel sınıf çıkarları ve hedefleri uğruna devrimci mücadeleden, sömürüyü sınırlama mücadelesinin sömürüyü ortadan kaldırma mücadelesinden koparılması, sendikalar bünyesinde kendini gösteren bu zaaflı eğilimlerin ideolojik kaynağını oluşturdu (İngiliz trade-unionculuğu başlangıçtaki biçimiyle bu eğilimin klasik temsilcisiydi). İşçi sınıfının henüz yeterince olgunlaşmadığı bir aşamada işçi hareketi içinde etkin olan çeşitli türden küçük-burjuva sosyalist akımların (iktisadi mücadele ve örgütlenmeye karşı çıkan prodhonculuk, siyasal mücadele ve örgütlenmeye karşı olan bakunincilik ve genel olarak anarko-sendikalizm, iktisadi mücadeleyi yarasız ve sonuçsuz bulup reddeden lasalcılık vb.) yanlış ve çarpık yaklaşımları bu eğilimleri farklı yönlerden ayrıca besledi.

Lenin sendikaların gelişmelerinin belli bir evresinde sergiledikleri bu mesleki darkafalılık hakkında şunları söylemektedir: *"Sendikalar, kapitalizmin gelişmesinin başlangıcında işçi sınıfına pek büyük bir ilerleme sağladılar; bu örgütler, işçilerin dağınık ve güçsüz durumuna son verip onların **ilk** sınıf gruplaşmalarını gerçekleştirdiler. Proleterlerin sınıf birliğinin **en yüksek** biçimi, **proletaryanın devrimci partisi** (...) gelişmeye başladığı zaman, sendikalar, kaçınılmaz olarak, **bazı** gerici özellikler, bir çeşit mesleki dar görüşlülük, siyaset-dışı kalma eğilimi, bir çeşit hareketsizlik vb. eğilimi göstermeye başladılar.* (Lenin, *"Sol" Komünizm*...). Bu türden eğilimler son tahlilde burjuva ideolojisi ve politikasının sendikalar bünyesinde yansımasından başka bir şey değildi ve gerisin geri sendikaların bu aynı ideoloji ve politikasının etki alanında hareket etmesini ayrıca kolaylaştırdılar.

Fakat sürecin ilerlemesine de bağlı olarak burjuvazinin başarısında bundan da önemli bir rol oynayan yeni bir etken belirdi: Ayrıcalıklarla donanmış ve giderek kastlaşmış bir sendika bürokrasisi. Sendikalar bünyesinde zamanla ayrıcalıklı bir bürokratik yönetim kastı ortaya çıktı. Bu kast, işçi sınıfının ayrıcalıklı dar bir kesimini oluşturan işçi aristokrasisi ile birlikte burjuvalaşmış bir işçi tabakasının ifadesi oldu. Bu burjuvalaşmış işçi tabakası, işçi sınıfı içinde burjuvazi için temel önemde bir sosyal dayanak haline geldi ve bundan böyle işçi hareketi içinde burjuvazinin ajanı rolünü oynamaya başladı. Bir yandan sosyalist işçi partilerini reformist burjuva işçi partileri olarak yozlaştırırken, öte yandan sendikaları burjuva düzeninin zararsız eklentileri ve burjuvazi payına işçi kitlelerini denetim altında tutmanın araçları haline getirdi. Geçmişte mesleki dar kafalılık olarak kendini gösteren ideolojik eğilimler ve politik davranışlar, bundan böyle artık işçi sınıfını kapitalizme karşı mücadeleden ve devrimden uzak tutmanın bilinçli araçları ve dayanakları haline geldiler. Çabalarını artık açıkça ekonomik reformlar mücadelesiyle sınırlayan oportünist sendikaların bu tutumunu kendi cephesinden, kendilerini gitgide daha çok burjuva düzen koşullarına uyarlamış bulunan sosyal-demokrat partilerin parlamentarizme dayalı politik reformlar çizgisi tamamladı. İkisi birarada ve yakın

bir işbirliği halinde işçi hareketini sendikal ve politik cepheden burjuvazinin denetimine soktular. II. Enternasyonal'in çürümesi ve birinci emperyalist savaşla birlikte utanç verici çöküşü bunun ürünü ve sonucuydu.

Fakat genel olarak emperyalist batılı ülkelerde yaşanan bu gelişme, işçi hareketi bünyesindeki sendikal yozlaşmanın ve çürümenin, bir başka ifadeyle işçi sınıfının sendikal örgütlerini burjuva düzene peşkeş çekmenin henüz ilk aşamasıydı. Birinci emperyalist dünya savaşı sonrasında bunu yeni aşamalar izledi ve bu süreç zamanla burjuvaziyle ve burjuva devlet aygıtıyla çok yönlü bir kaynaşmaya vardı. Bu dönüşümü yaşayan sendikalar, işçileri bir araya getiren, işçilerin dar iktisadi çıkarları ve gündelik istemleri için hala da bir şeyler yapan (ki bu onların işçi kitlelerini denetim altında tutabilmelerinin zorunlu koşuludur) örgütler olma özelliklerini korusalar da, kurumlaşmaları ve iktisadi-mali ilişkileriyle sermaye sınıfının ve kapitalist devletin uzantısı aygıtlar haline geldiler. (Bunun tipik bir örneğini, bugün Alman sendika konfederasyonu DGB üzerinden görmekteyiz).

Geçerken parantez içinde belirtmiş olalım. Bu köklü dönüşüm, onların tabanında devrimci çalışmayı etkili biçimde sürdürme ihtiyacını ortadan kaldırmasa bile, bu sendikaların aygıt olarak devrimcileştirilmesi olanağını ortadan kaldırdı. Artık sözkonusu olan, bu örgütleri devrimci sınıf sendikalarına dönüştürmek değil, fakat tabanda soluklu bir devrimci çalışmayla işçi sınıfı kitlelerini zamanla bürokratik aygıtın denetiminden kurtarmak ve günü geldiğinde yerine devrimci sınıf sendikalarını geçirmek üzere bu bürokratik burjuva aygıtları parçalamaktır.

Emperyalist metropollerde burjuvazinin işçi sendikalarını denetim altına almadaki büyük tarihi başarısı, evrensel bir deneyim olarak bağımlı ülkeler burjuvazisi önünde de "yeni ufuklar" açtı. Birçok ülkede (ve bu arada İkinci Dünya Savaşı sonrası Türkiye'sinde) işçi sendikaları, işçi sınıfının tabandan gelen dinamizmi mümkün mertebe bloke edilerek, daha baştan devlet denetimi ve yönlendirmesi altında kuruldular. Türkiye gibi ülkelerde ve genel olarak bağımlı ülkelerde sendika bürokrasisinin dayanabileceği sözü edilebilir bir işçi aristokrasisi bulunmadığı için de, burjuvazi sendikalar üzerindeki denetimini çok daha özel yöntemlerle sürdürme yoluna gitti. Bunda temel dayanağı ise özel olarak eğitilmiş ve desteklenmiş bir profesyonel sendikacılar kastı oldu.

İşçi aidatlarıyla oluşturulan fonlar üzerinden kendini sayısız ayrıcalıklarla donatmış bulunan bu özel burjuva kastı devletle ve sermaye çevreleriyle çok yönlü sıkı bağlara sahiptir. Yaşam seviyesi ve tarzı, gelirleri, düşünce ve duygularıyla bu sınıfın bir parçasıdır. Görevi burjuvazi ve devlet adına işçi hareketini denetim altında tutmak ve kelimenin en tam anlamıyla işçileri düzenli olarak kapitalist patronlara satmaktadır. Bu hainler güruhu işçi sendikalarını adeta bir çiftlik gibi kullanmakta, onları birçok durumda mafyavari yöntemlerle yönetmekte ve elde tutmakta, sendika içi demokrasiyi boğmakta, tabandan gelen dinamizmi döne döne kırmak için bin bir yola başvurmakta, sözün kısası, bir kez daha kelimenin en tam anlamıyla, işçi sınıfı içinde sermayenin ajanı olarak hareket etmektedir.

Sınıf mücadelesinin zorlu bir alanı olarak sendikalar

Burjuvazinin her cinsten sendika bürokrasisi eliyle elde ettiği bu büyük tarihi başarısı, daha geçen yüzyılın başından itibaren ortaya yeni bir sorun çıkardı: Sendikal alanda ve sendikalara egemen olmak üzere, devrimci proletarya ile burjuvazi arasında zorlu ve kesintisiz sınıf mücadelesi. Sınıfın iktisadi mücadele örgütleri olan (ve gerçekten sınıfın çıkarlarına bağlı kalmak istiyorlarsa eğer bu mücadeleyi kapitalizme karşı mücadeleyle birleştirmeleri gereken)

sendikaların bizzat kendisi, bundan böyle sınıf mücadelesinin bu yeni cephesinin değişmez sahnesi haline geldiler.

Burjuvazinin sendikalara egemen olma ve böylece onları işçi sınıfını kontrol altında tutma aygıtlarına dönüştürme çabası daha başından itibaren işçi hareketinin devrimci kanadının sert direnciyle karşılandı. Ekim Devrimi'nin zaferiyle birlikte yeni bir güç kazanan bu direnişin ve mücadelenin stratejik hedefi, sendikaları gerçek devrimci sınıf örgütleri haline getirmek, onları geniş işçi yığınları için gerçek birer sınıf mücadelesi ve sosyalizm okulu olarak değerlendirmek, ve nihayet, burjuvaziyi devirmek ve proletarya diktatörlüğünü kurmak mücadelesinde onlardan devrim mücadelesinin etkili kaldıraçları olarak yararlanmaktı (ki bu, bugün de sendikal cephedeki devrimci sınıf mücadelesinin genel perspektifini oluşturmaktadır).

Bu mücadele o günden bugüne bir dizi safhadan geçti. Uluslararası devrimci işçi hareketinin örgütlü ifadesi olan dünya komünist hareketi özellikle geçen yüzyılın ilk yarısında bu alanda büyük tarihi başarılar elde etti. Bunu komünizmin büyük tarihi kazanımlarının adım adım yitirildiği onyıllar izledi ve sonuçta bugüne gelindi. Bugün bu mücadele komünistler açısından son derece güçsüz ve halihazırda etkisiz bir aşamadan geçmektedir. Fakat bu, hep vurgulaya geldiğimiz gibi, aynı zamanda bir geçiş aşamasıdır da. Dünya ölçüsünde işçi hareketi ve komünist hareket büyük yenilgilerin sersemletici etkisinden kurtulmanın, kendini bulmanın ve sermayeye karşı yeni bir direniş dönemine girmenin sancılarını yaşıyor. Ve olaylar bu yöndeki bir toparlanmayı ve yeniden ileri atılmayı kolaylaştıracak ve hızlandıracak bir doğrultuda gelişiyor.

Uluslararası sermayenin '80'li yıllarda gündeme getirdiği neo-liberal saldırı, '89 çöküşü sonrasında yeni bir ivme kazandı ve son on yıl içerisinde, sıkça kullanılan ifadeyle, işçi sınıfının yüzelli yıllık tarihi kazanımlarını ortadan kaldıran, işçi sınıfına 19. yüzyıl vahşi kapitalizminin sömürü ve çalışma koşullarını dayatan bir noktaya ve kapsama vardı.

Bu gelişmelerin konumuzu ilgilendiren yönü şudur: İşçi sınıfının sendikalaşma hareketi büyük tarihi atılımını 19. yüzyılda ve bizzat o günün vahşi kapitalizminin ağır sömürü ve çalışma koşullarına karşı yapmıştı. Bugün burjuvazi işçi sınıfına yeniden benzer bir sömürü ve çalışma ortamını dayatırken, bunu işçi sınıfını örgütsüzleştirme ve atomize etme, bu çerçevede, tümüyle kendi denetiminde olsalar bile sendikaları mümkün mertebe güçten düşürme ve etkisizleştirme saldırısı eşliğinde yapıyor. Düne kadar sorunu sendikaları denetim altında tutmak olarak gören burjuvazi, gelinen yerde sendikal örgütlenmenin kendisini yük sayıyor ve olanaklı olduğunca tasfiye yöneliyor. Bu saldırı işçi sınıfını atomize etme hedefi çerçevesinde, onları temel önemdeki bu örgütlenme merkezlerinden yoksun bırakmak anlamına geliyor.

Fakat bütün bunlar ters tepecektir. Bu pervasız saldırılar kaçınılmaz olarak beraberinde işçi sınıfının karşıt tepkisini de getirecektir ve daha şimdiden belirli sınırlar içinde getirmektedir de. Onyıllar boyunca sınıf barışının egemen olduğu zengin kapitalist metropollerde bile emek-sermaye çatışmalarının günde güne çoğalması, işçi direnişlerinin gitgide sendika bürokrasisinin denetimini zorlayacak tarzda gelişmesi bunu göstermektedir.

İşçi sınıfının uzun onyılların ürünü en temel iktisadi-sosyal ve demokratik kazanımlarına ve bu arada sendikal örgütlenmesine yönelen bu tarihi saldırı, tam da bu aynı alanlar üzerinden işçi hareketinin yeni bir tarihi çıkışını da mayalamaktadır. Ve bu olgu, sözkonusu mücadelenin doğası gereği , önümüzdeki yıllar içinde sendikal cephedeki mücadeleye de yeni bir anlam, güç ve ivme kazandıracaktır.

Temel önemdeki bu konuya önümüzdeki sayılarda devam edeceğiz.

EKİM

Gençlik hareketinin durumu, sorunlar ve görevler

A) Gençlik hareketinin genel tablosu:

Gençlik hareketinde son birkaç yıldır devam eden sınırlı politizasyon gelinen yerde gerilemiş bulunmaktadır. Özellikle 2000 yılından bu yana gençlik hareketindeki bu sınırlı gelişmeyi sağlayan politik ve moral imkanların yarattığı etki, bugün oldukça daralmıştır. Yaşanan sınırlı gelişmenin örgütsel planda anlamlı bir karşılık üretememiş olması, bu gelişme imkanlarını güçlendirebilecek örgütlenmelerin oluşturulamaması ve gençlik hareketi içerisinde halen kırılamayan reformist ideolojik kuşatma, son 3-4 yılda ortaya çıkan imkanların daralması sonucunu doğurmuştur.

Partinin geçtiğimiz aylarda yaptığı değerlendirmede ifade ettiği "üç temel zaaf" bugün hala varlığını korumaktadır. Şu farkla ki, bugün bu zaafları aşmak için elimizde var olan imkanlar geçmişle kıyaslandığında daha dardır.

Şimdi partinin ***"Parti ve yeni dönem"*** değerlendirmesinde ifade ettiği zayıflıklar üzerinden gençlik hareketinin genel tablosunu ortaya koymaya çalışalım.

Değerlendirmede birinci zaaf olarak ifade edilen nokta şöyleydi: *"Muazzam öğrenci kitlesinin varlığıyla kıyaslandığında, mevcut gençlik hareketliliğinin henüz son derece dar ve sınırlı bir alanda varlık gösterebilmesidir. Bununla bağlantılı olarak kitleselleşme, yıllardır süregelmekte olan bir sorun olarak bugün de hala gençlik hareketinin en temel ihtiyacı durumundadır."*

Yıllardır süregelen bu zayıflık varlığını korumaktadır. Ancak gelinen yerde ileri gençlik güçlerinin yaşadığı apolitizasyon ve daralma, bu sorunu daha da derinleştirmiştir.

Gençliğin ileri unsurları ülke ve dünyada yaşanan hareketliliklerden ve politik süreçlerden hızla etkilenmektedir. Ölüm Orucu direnişinin ileri gençlik kesimleri üzerinde yarattığı politizasyon, dünyada ve ülkemizde gelişen savaş karşıtı hareketlerin yarattığı etki, son birkaç yıldır gençlik hareketini etkileyen dışsal süreçlerdi. Temelde bu iki gündemin yarattığı politizasyonla ve bunu güçlendirici bir gündem olarak paralı eğitim saldırısının etkisiyle, ileri gençlik güçlerinde bir genişleme ve hareketlilik kendini göstermişti. 6 Kasım ve 1 Mayıslar'a gençliğin yaygın katılımı, savaş karşıtı eylemlerin zaman zaman kitlesel bir bileşeni haline gelmesi, gençlik eylemlerinin taşraya etkin bir şekilde taşınması ve bu üniversitelerde ortaya çıkan hareketlilikler, bu olumlu tablonun ilk akla gelen örnekleri.

Ancak özellikle bu yılın başından bu yana gençlik hareketinin bu zaafı aşabilmesi açısından taşıdığı imkanlar önemli ölçüde zayıflamıştır. Yılın başından bu yana ortaya konulan eylemlerin tablosu bu açıdan önemli bir göstergedir. Geçtiğimiz yıl binlerin katıldığı 6 Kasım eylemleri, geride kalan öğrenim yılında zayıf ve sönük geçmiştir. Yine bir ölçüde olsun devletin icazet sınırlarının dışına çıkmış olan (ki iki büyük sendika konfederasyonun açık çağrısı sonucunda yapılmasına karşın) bu yılın 1 Mayıs'ına gençliğin katılımında güçlü bir tablodan söz etmek de olanaklı değildir.

Yukarıda sözettiğimiz zayıflamayla doğrudan ilişkili olarak, *"Politize olmuş gençlik kesimi içerisinde reformist sol akımların belirgin bir etki ve ağırlığa sahip olmaları"* sorunu, daralan bir öğrenci hareketi içerisinde etkisini daha güçlü bir biçimde hissettirmektedir. Gençlik hareketinin durgunluğunun sonucu olan reformizm, diğer taraftan da bu durgun tablonun sürüp gitmesinin baş sorumlusu/etkeni konumundadır.

Bugün gençlik hareketi içerisinde temel bir yer tutan akımların reformist çevreler ve dejenere gruplar olduğu açık bir gerçekliktir. Ancak reformistlerin etkisi hiç de çoğu zaman düşünüldüğü gibi bu akımların örgütsel planda tuttuğu yerden gelmemektedir.

Bu etki önemli ölçüde, gençlik hareketinin mevcut tablosunun bir sonucu olarak ideolojik-siyasal bir etkidir. Bugün reformist örgütlenmelerin önemli bir kısmı gençlik hareketinin daralmasından doğrudan etkilenmekte ve birçok alanda örgütsel varlığını bile korumakta zorlanmaktadır. Örneğin bulunduğumuz ilde Emek Gençliği birçok üniversitede siyasal çalışma yapacak güç dahi bulamamaktadır. Yine Koordinasyon çevresi eskiden güçlü olduğu birçok alandan önemli ölçüde silinmiş durumdadır. ÖDP gençliğinin gençlik içerisinde örgütsel bir varlığı kalmamıştır. TKP de eski gelişme tablosundan önemli ölçüde uzaklaşmış, bir daralma içerisine girmiştir. Örgütsel planda yaşanan bu daralmaya iddia ve motivasyon planındaki zayıflıklar da eklenince, ortaya çürümeye yüz tutmuş bir reformist akımlar tablosu çıkmaktadır.

Peki nasıl oluyor da bu kadar zayıflamış bulunan reformist örgütlenmeler ileri gençlik güçleri içerisinde hala da etkili olabilmektedirler? Bugün reformist hareket, toplumsal muhalefetin yaşadığı çok özel koşullardan ve bu koşulların ortaya çıkardığı ruh halinden beslenmekte ve bunları gerisin geri beslemektedir. Gençlik hareketinin politik planda zayıfladığı, devrimci örgütlenmelerin devletin açık terörüne maruz kaldığı bir dönemde ve en önemlisi de, gençlik hareketinin tablosunu değiştirecek dış politik etkinin zayıfladığı ve kitlelerin yaşadığı moral çöküntünün derinleştiği bir süreçte; örgütsel plandaki varlıklarından çok öğrenci hareketinin mevcut tablosu ile uyum sağlayan bu örgütlenmelerin hareket içerisindeki etkisinde anlaşılmaz bir yan bulunmamaktadır. Bunlara bir de, bu akımların ideolojik-politik etkisine karşı devrimci temellerde bir mücadelenin gelişmesinde ısrar edebilecek irade ve bakıştan yoksun (bu açıdan reformizmle aynılaşmaya başlayan) "devrimci" örgütlenmeler de eklenince, tablo daha da anlaşılır hale gelmektedir.

Şimdi bu iki zaafla doğrudan ilişki içerisinde üçüncü temel noktaya gelelim: *"Gençlik hareketinin bu iki temel zaafını genel bir örgütsüzlük durumu tamamlamaktadır. Hareketin kitlesel açıdan darlığı ve reformizmin etkisinden gelen politik zayıflığı gençlik hareketini hiç değilse mevcut düzeyiyle kucaklamayı olanaklı kılacak ciddi bir örgütlenmeden de yoksun bırakmaktadır."* Bu zayıflık diğer zaafları derinleştiren, öte yandan onların doğrudan sonucu olan en temel sorunlardan birisidir.

Gençlik hareketinde özellikle son birkaç yıldır sınırlı da olsa bir politizasyonun varlığından söz etmiştik. Bu politizasyon kendini ileri gençlik güçlerinin eylem ve etkinliklere katılımı ve örülen siyasal kampanyalara ilgisi üzerinden ortaya koymaktaydı. Ancak önemli ölçüde dışsal motivasyonların bir sonucu olan bu hareketlilikler, örgütsel planda karşılıklar üretilememesinin bir sonucu olarak, doğal bir geri çekilme içerisine girmiş bulunmaktadır.

YÖK yasa tasarısına karşı ortaya konulan çalışmalar, savaş dönemi yapılan eylem ve etkinlikler, bahsettiğimiz politizasyonun sonucu olarak ileri gençlik kesimlerinden anlamlı bir ilgi ve katılıma konu olmaktaydı. Ancak gençlik hareketi içinde siyasal örgütlenmelerin bu anlamlı imkanı kavramada yaşadığı sorunlar, bunu az buçuk kavrayan siyasetlerin ise politizasyonu güçlendirebilecek ideolojik-siyasal konumlanıştan yoksun reformist siyasetler olması, gençlik hareketi açısından önemli imkanlar taşıyan bir sürecin değerlendirilememesine yolaçtı. Örgütsel planda bir karşılık üretemeyen her ilerlemenin yaşayacağı doğal sonuç ortaya çıktı.

Tablonun imkanlarını zamanında görebilme ve buna uygun politik çalışma ortaya koyabilme başarınıza karşın, bizim de bu sonucun istemsiz bir parçası olduğumuz kuşku götürmez bir gerçekliktir. Bu politizasyonu zamanında görüp buna uygun siyasal ve örgütsel açılımlar yapmamıza karşın, örgütsel planda güçlerimizin sınırlılığı ve yetersizliği nedeniyle, sürecin geriye gidişini engelleyecek bir etki yaratılamamıştır. Ancak özellikle son 3-4 yıldır gençlik hareketi içerisinde örgütsel planda yaşadığımız gelişme, siyasal planda daha etkin bir taraf haline gelmemiz, gelecek dönemde bu olumsuz tabloyu değiştirme iradesine ve siyasal perspektifine sahip tek örgütlenmenin biz olduğunu da açık bir şekilde gözler önüne sermiştir.

Bu açıdan yaz dönemi, gençlik hareketinin tablosunu ve bu tabloya uygun çalışma tarzı

ve politikaları belirleyeceğimiz bir süreç olacaktır. Genç komünistler 2000 yılında, güçlerinin sınırlılığına ve gençlik hareketi içerisindeki deneyimlerinin yetersizliğine takılmadan güçlü bir politik iddia ve kararlılıkla sürece yüklenmişler ve azımsanamayacak başarılar elde etmişlerdir. Şimdi gelişmiş bulunan örgütsel tablomuzun ve siyasal birikimimizin imkanlarıyla önümüzdeki dönemi en etkin bir şekilde kazanmak sorunu ile karşı karşıyayız.

B) Son siyasal süreç üzerinden gençlik hareketinin tablosu:

Son siyasal süreçte gençlik hareketi NATO'nun gelişine kilitlendi. Denilebilir ki, yerel ölçekte ortaya çıkan çeşitli gündemleri bir kenara bırakırsak, son bir aylık tabloda NATO tek siyasal gündemdi.

Gençlik, siyasal açıdan önemli imkanlar taşıyan bir gündem olmasına karşın, NATO karşıtı çalışmalara neredeyse tümüyle hazırlıksız bir başlangıç yaptı. Soruşturma karşıtı süreçten anlamlı kazanımlar ve güçlü bir politik iradeyle çıkmasına karşılık aylarca savunmaya hapsolan, arkasından neredeyse tümüyle eylem alanından ibaret, öncesi ve sonrası olmayan 13 Mart eylemi ile çıkış arayan gençlik hareketi, NATO öncesi süreçte de bu çıkışı sağlayamamıştır. Zaten sınırlı bir zaman dilimine sıkışmış olan bu süreç, taşıdığı çok özel imkanlara karşın, gençlik hareketi açısından üniversitelerin açık olduğu dönemde istenilen politik havayı yaratmamıştır.

Bunda, yukarıda bahsettiğimiz, önceleyen süreç ve bu sürecin sonucu olarak gençlik hareketi içerisinde yaşanan daralma bir neden olmakla beraber, NATO karşıtı çalışmaların yaşadığı zaaflar da temel bir rol oynamıştır. Bu zaafları temel başlıklar altında incelemeye çalışalım.

NATO karşıtı çalışmalarda yaşanan zayıflıkların başında ideolojik perspektifsizlik ve kısır çerçeve gelmekteydi. Gençlik hareketi üzerindeki reformist ablukanın sonucu olarak ortaya çıkan bu durum, NATO zirvesinin yarattığı imkanların anti-emperyalist temellerde bir gençlik hareketi geliştirme perspektifi ile ortaya konulmaması ve çalışmaların ABD emperyalizminin güncel yönelimlerine, hatta Bush'un Türkiye'ye gelişi sınırlarına indirgenmesiydi. Sağlam bir ideolojik bakıştan ve emperyalist-kapitalist sistemin bütünsel yapısını tanımlamaktan yoksun, güncel siyasal süreçlerle bağı yeterince kurulamamış bu çalışmaların etkisi doğal olarak zayıf kaldı. Bu yönelimin arkasındaki temel etken ise, reformist örgütlenmelerin "en geniş birliktelikleri oluşturmak" adına (ki kemalistlerden islamcılara kadar) sürecin ideolojik yanını geriye atan bir tutum sergilemeleriydi.

Diğer taraftan, pratikte "en geniş birlik" perspektifine karşı gibi görünmesine karşılık, asıl olarak bu reformist yönelimin bir parçası olan küçük-burjuva hareketlerin tutumudur. Reformist siyasetlerin sonuçları itibari ile süreci olumsuz etkileyen tutumları yine de kendi içerisinde bir bütünlük oluşturmaktadır. Ancak küçük-burjuva akımlar hem ideolojik açıdan hapsolunan bu sınırlı çerçeveyi olumlamakta, en geniş birlik fikrine sıcak yaklaşmakta; hem de süreci dar kadrosal çerçeveye hapsetmekteydiler. Bu iç tutarsızlığın bir sonucu olarak karşımıza çıkan ise, reformist ideolojik elbise içerisinde sunulan dar eylem önerileriydi.

Birleştikleri nokta, gençlik hareketinin ihtiyaçlarına yanıt arama ve geniş kitlelerin anti-emperyalist mücadelesini örgütleme perspektiften uzak olunmasıydı. Kendi dışındaki güçlere ulaşmayı hedeflemeyen, hedeflediği noktada ise reformist çerçeveyi aşmaya yönelmeyen bir NATO karşıtı çalışma süreci yaşanmış oldu. Afiş ve bildiri çalışmasını aşmayan, yasak savmak hedefi ile birkaç eylem düzenlemek dışında bir varlık gösteremeyen, bu eylemlerin ön çalışmasında kitlelere ulaşmak için çaba harcamayan, süreç içerisinde politikleşebilecek unsurları tutabilecek kanallardan yoksun bir şekilde çalışmalar sürdürüldü.

Tüm bu zayıflıklarına rağmen gençlik güçleri NATO karşıtı eylemlere anlamlı bir katılım gerçekleştirmişlerdir. 27 Haziran Kadıköy eyleminde farklı siyasal pankartlar ardında parçalı olarak alana çıkmış olmasına karşın, eyleme üniversitelerdeki tabloyu aşan bir katılımın oluştuğunu söyleyebiliriz. Ve yine Okmeydanı/Mecidiyeköy ve Taksim eylemlerinde kitlenin darlığına karşılık gençlik katılımının genişliği, devrimci temellerde bir gençlik hareketinin

gelişebilmesinin imkanlarını göstermesi açısından anlamlıdır.

C) NATO karşıtı süreç ve tutumumuz:

NATO karşıtı çalışmaların başından sonuna kadar süreci gençlik hareketinin ihtiyaçları üzerinden tanımlayarak, bu ihtiyaçlara yanıt verebilecek bir çerçevede ele aldık. Yine güç ve imkanlarımıza takılmadan gençlik hareketinin tablosunu değiştirmek hedefi ve iddiası ile sürece yöneldik.

NATO karşıtı çalışmamızda öncelikli hedefimiz gençliğin anti-emperyalist duyarlılıklarını devrimci temellerde güçlendirmekti. Bu kapsamda NATO'nun çok yönlü teşhiri ile sürece hazırlandık. Bu dönem kullandığımız her materyalde özel olarak gözettiğimiz nokta, emperyalist bir savaş aygıtı olarak NATO'nun yapısı ve hedeflerini ortaya koymak, bununla bağlantılı olarak emperyalist-kapitalist sistemin bütünlüklü bir teşhirini yapmak, ülkemiz ve dünyadaki anti-emperyalist mücadele birikiminin gençlik içerisinde yeniden gündemleşmesini sağlamaktı. Kullandığımız her bildiride hemen hemen bu çerçeve yakalandı. Yerelliklerde çıkarttığımız bültenlerde de daha popüler bir dille bu başarıldı. Yine kullandığımız "NATO'ya ve emperyalizme karşı ŞİMDİ DENİZ OLUNMALI!" şiarı, bu bütünlüklü yönelimin somut ifadesi oldu. Bu sloganın gençlik üzerinde anlamlı bir etki yarattığını çalışmamızın biçok alanında gözlemleyebildik. Bu çerçeveyi tüm çalışmamız boyunca ödün vermeden sürdürdük ve kendi imkanlarımız açısından başarılı olduğumuzu söyleyebiliriz.

Çalışmayı planlarken önem verdiğimiz bir diğer nokta ise NATO'ya karşı esnek kitle örgütlenmelerini çalışmalarımızın merkezine koymamızdı. Gençlik hareketinin politik süreçlerden uzaklaştığı bir dönemde, alternatif örgütsel bir alan göstermeyen bir çalışmanın başarı şansı bulunmamaktadır. Kitleleri politikleştirmek için yaygın ve güçlü bir kitle çalışmasına paralel olarak esnek örgütlenmeler oluşturma çabası her dönem önemli olmakla beraber, özellikle bu dönemde bir kat daha önemliydi.

Ancak, güncel bir ihtiyaç olan bu platformların gençlik hareketinin mevcut geriliği koşullarında belli sınırlılıklar yaşayacağı ve hareketin ileri unsurlarını örgütlü gençlik kitlesi içerisine ilk elden katamayacağı açıktı. Ancak bu sorun yönelimimizi anlamsızlaştırmıyor. Temel sorunumuz, eğer kendi dışımızdaki güçleri politikleştirmek ve bu politizasyonu örgütsel bir forma kavuşturarak eylemsel bir sürecin parçası haline getirmekse, önderlik dediğimiz şey bu yönelimi nesnel ve öznel tüm yetersizliklere karşın hayata geçirmek olmalıdır. Bizim cephemizden de yapılmaya çalışılan buydu.

Bu sürecin kendi cephemizden eksik kalan yönü ise ileri ve örgütlü gençlik kitlesi açısından daha güçlü bir siyasal yönlendiricilik içerisine girmede yaşadığımız zayıflıktır. Sürece daha etkin bir müdahalede bulunmamızı sağlayabilecek güçlü bir politik yönlendiricilik içerisinde olamadık. Zaman sıkışıklığı, NATO Zirvesi'nin okulların kapanmasından sonra gerçekleşmesi, siyasal yapıların ortak çalışmaya ilgisizliği, alanlar üzerinden yaratılan imkanların bütünlüklü bir tanımlama yapabilmekten uzak oluşu, siyasetlerle ortak yürütülen çalışmalara duyduğumuz güvensizlik nedeniyle bağımsız çalışmamızı temele almış olmamız vb. nedenlerden dolayı, politik yönlendiricilik bakımından zayıf kaldık. Siyasi grupların tüm isteksizliklerine karşın, esas olarak bizim basıncımızla kabul ettikleri 1,5 haftalık çalışma sonucunda yapılan eylem ve şenlik bu açıdan yerelimizde ortaya koyduğumuz anlamlı bir inisiyatifti. Bu kampanyanın sağladığı başarı, bu sorunu geç de olsa kavrama ve aşma yönünde anlamlı bir çaba olmakla beraber yeterli sayılamaz.

Çalışmamız açısından bir diğer önemli nokta, alanlarda yaygın bir propaganda-ajitasyon faaliyetinin örgütlenmesi ihtiyacı idi. Üniversitelerde kullandığımız onlarca çeşit binlerce afiş,binlerce bildiri ve broşür, bağımsız güçlere dayanılarak çıkartılan yerel bültenler, duvar gazeteleri, açılan masalar, gençlik yayın organını geçmiş dönemleri aşan sayıda kullanımımız, açık kitle toplantıları, panel ve söyleşiler, yüzlerce insanla birebir yapılan anket çalışmaları -tüm bunlar çalışmamızın ulaştığı düzeyi ortaya koymaktadır. Bu açıdan gençlik örgütlenmeleri içerisinde en yaygın ve çeşitli araçları kullanmamıza karşın, istediğimiz

(Devamı s.25'de)

NATO karşıtı eylemler vesilesiyle solun tablosu üzerine

NATO karşıtı eylemlerin pratik anlamı ve politik sınırları

17. NATO zirvesi için İstanbul'da toplanan emperyalist haydutlar, NATO tarihinin en kitlesel ve militan gösterileriyle karşılandılar. Yerli ve yabancı katil sürülerinin olağanüstü önlem ve yasaklarlarına, sokaklarda estirilen teröre rağmen halkların eli kanlı örgütü NATO, onlarca kente yayılan protestolara konu edildi. Yalnızca İstanbul'da irili ufaklı yüzün üstünde eylem gerçekleştirildi. Ülke genelinde onbinlerce insan emperyalist katilleri protesto gösterilerine katıldı; 40-50 bin kişinin katıldığı bir miting düzenlendi. Son günlere doğru katil sürüleriyle yoğunlaşan çatışmalara girildi. Bu toplam süreç boyunca bine yakın gösterici gözaltına alındı, onlarcası tutuklandı, onlarcası ağır biçimde yaralandı, vb.

Tüm bunlar ve 56 yıllık tarihinde NATO'nun ilk kez bu denli yaygın ve kitlesel protestolara konu edilmesi gerçeği, ortaya çıkan bütün zaaf ve kusurlara rağmen küçümsenmemesi gereken, anlamlı bir sonuçtur. Komünistler yaptıkları ilk değerlendirmelerde bunun pratik ve politik anlamını özel bir tarzda vurguladılar.

Ama bir de madalyonun öteki yüzü var. Ortaya çıkan sonucu anlamlı bulmak, bu süreç boyunca bir kez daha ortaya serilen zaafları görmezden gelmek anlamına gelmiyor. "Bütün zaaf ve kusurlarına rağmen" diyorsak, daha ileri bir sonuca ulaşmanın pekala mümkün olduğunu ve olması gerektiğini, ortada bunu engelleyen zaafların yaşandığını anlatmak içindir. Nitekim bu yazının asıl konusu tablonun bu olumsuz ve zaaflı yanlarına, bunların sınıfsal ve politik arka planına bu vesileyle bir kez daha işaret etmektir. Buradan da anlaşılacağı gibi, amacımız, geride kalan eylemli bir sürecin kendi içinde dar bir muhasebesini yapmak değil. Zira emperyalist saldırganlık bütün şiddetiyle devam ediyor. Önümüzdeki süreçte saldırılar daha da şiddetlenecek, emperyalist barbarlık dünya ölçüsünde temel bir gündem olarak yerini koruyacaktır.

Sınırlı başarıların ardından gelen suskunluk ve buna yol açan zaaflar

Oysa, NATO'yu, emperyalist saldırganlığı karşısına alan güçler, daha özelde ise devrimci güçler, mücadelede aynı sürekliliği gösteremediler, gösteremiyorlar. Aylar süren bir çalışma bıçakla kesilircesine 30 Haziran'da sona erdi. Üstelik NATO'nun yapılandırılmasına ve bu kanlı örgütün emperyalist hesaplar doğrultusunda daha ilerden kullanılmasına dönük kararlar alınmasına, alınan kararlar ve yapılan hesaplarda Türkiye'ye çok daha ilerden bir rol biçilmesine rağmen... Üstelik emperyalist haydutlar binbir yolla işçi ve emekçileri acımasız bir yıkıma sürükleyen bir programı gitgide daha da keskinleştirirken...

Elbette hareketli bir dönemin ardından yaşanan bu kesinti ve suskunluk tüm çabaların boş ve anlamsız olduğu anlamına gelmiyor, yalnızca zaaflara işaret ediyor. Zaafları aşmadan anlamlı bir gelişme kaydedilemeyeceğini anlatıyor.

Böyle bir kampanyanın ardından, buradan kazanılan güç ve imkanlarla emperyalist barbarlığa, kapitalist saldırılara karşı mücadeleyi süreklileştirememek, hiç değilse bir adım daha öteye taşımayı güvenceleyememek, bir zorlanmanın ve köklü zaafların sonucudur. Herşeyden önce emperyalizme karşı mücadelenin temel dinamiklerinin harekete geçirilemediğini göstermektedir.

Bunu engelleyen zaaflar var. Bu zaaflar gelip programatik, ideolojik ve politik olarak sınıfsal bir temele dayanmaktadır. İşçi sınıfı ve emekçiler mücadeleye kazanılmadan hiçbir güvenceden bahsedilemez. Mücadelede süreklilik, güç ve yetkinlik ancak bu sınıfsal temelde kazanılabilir. Bir takım mevziler ve kazanımlar ancak bu temeldeki bir gelişimin ürünü olarak belli bir güvenceye kavuşabilir.

"Herşeye rağmen olumlu ve anlamlı" olarak gördüğümüz NATO karşıtı eylemlilik süreci reformistleriyle, komünistleriyle, devrimci ve ilerici güçleriyle bu sürece katılan tüm güçlerin ortaya koyduğu emek ve çabanın toplam bir ürünüdür hiç kuşkusuz. Ama aynı zamanda farklı eğilimlerin ve güçlerin kendince bir yer tuttuğu ve kendi renklerine ayrıştırılması gereken de bir tablodur. Bu açıdan bakıldığında görülecektir ki, temel zaaflar yerli yerinde durmaktadır.

Sınıf ve kitle temeline oturmayan bir kampanya

Ne ölçüde gerçekleştirilebileceğinden bağımsız olarak, NATO Zirvesini engellemek ya da katil sürülerini güçlü bir şekilde karşılamak, bunu önümüzdeki mücadele döneminin bir basamağı olarak değerlendirmek; politik bir ciddiyetle bunu gerçekleştirecek diri güçleri açığa çıkarmayı, bunun için de özel bir tarzda ve öncelikle bu kesimlere dönük bir çalışmayı örgütlemeyi ve toplamında güçlü bir hazırlığı gerektiriyordu. Bu açıkça, merkezinde işçi ve emekçilerin olduğu güçlü ve yaygın bir kitle çalışması, kitle militanlığı demektir. Aylar süren NATO karşıtı hazırlıkların ve toplam çalışmanın temel zaafı, tıpkı diğer örneklerde olduğu gibi, bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Gerek oluşturulan üç platform gerekse bu sürece katılan anlayışlar, hakkını veren bir kitle çalışmasından ve daha özelde ise sınıfa dönük bir çalışmadan ısrarla uzak durdular. Bununla bağlantılı olarak, NATO Zirvesi gündemi ve emperyalist saldırganlık, sınıfsal temeli ve siyasal bütünlüğü içinde, işbirlikçi dayanaklarıyla beraber ele alınıp yeterince işlenemedi. Bunların devlet terörü ve artan baskılar nedeniyle gerçekleştirilemediğini söylemek doğru ve gerçekçi olmaz. En başından itibaren pek çoğunun böyle bir kaygısı olmadı. Hemen hemen tüm anlayışlar, kitlelere dönük etkili bir ajitasyon, propaganda ve örgütlenme çalışması yürütmek yerine, bir noktadan sonra medyatik bir takım şovvari eylemleri özel bir tercih haline getirdiler. Oluşturulan platformlar en başından beri yüzlerini emekçilerden çok, aydın ve sanatçılara, küçük-burjuva kesimlere döndüler. Oluşturulan birliklere esas olarak bu yönelim ve eğilim damgasını vurdu.

Bir iki anlayışın kendiliğindenlik sınırlarında kalan zayıf yönelimleri ve reformistlerin bu işi sendikal alandaki güçlere -yani boşluğa- havale etmeleri bir tarafa bırakılırsa, sınıfa dönük bağımsız bir çalışmayı yalnızca komünistler yürüttüler. Bir noktadan sonra her kesimin kendisini kaptırdığı Taksim-Beyoğlu merkezli medyatik eylemler yerine, fabrika önlerinde, varoşlarda işçi ve emekçilere seslenmekte ısrar ettiler. Ne yazık ki, onların çalışması da çoğu yerde propaganda ve ajitasyon sınırlarını, bir takım yerel platform girişimlerini aşamadı.

Pratikte böyle bir çalışmanın altına girmeyenlerin öte taraftan genel grev gibi büyük laflar etmelerinin tutarsızlığını ve ciddiyetsizliğini, kendilerini en kritik aşamada özel gündemlerine-salonlara kapatanların beri taraftan işçi sınıfını NATO Zirvesini engellemeye çağırmalarındaki korkakça tutumu, yasal mitinge binleri taşıma iddiasıyla böbürlenenlerin en son ve en kritik eylemlere bir avuç insan katmalarındaki ikiyüzlülüğü ve ince hesapları ise ayrıca tartışmaya bile gerek yok.

Sendika bürokrasisinin iri lafları ve pratiği

Elbette sendikalar cephesinden tartışılması gereken çok şey var. Hiç değilse 1 Mayıs öncesinde düzen sendikacılığından yollarını ayırdıklarını iddia edenler cephesinden. Sınıfın bu sürecin dışında kalmasında en büyük pay onlara ait. DİSK ve KESK'in tüm bu süreç boyunca dişe dokunur tek bir ciddi eylem örgütlememiş olması, taban kitlesini eylemlere katmak için gözle görülür hiçbir çaba harcamaması, 1 Mayıs'ta yaptıkları çıkışın dar bir takım hesaplara dayalı

olduğuna dair kuşkuların hiç de yersiz ve temelsiz olmadığını kanıtlıyor. İstanbul'da Türk-İş'e bağlı iki sendika şubesinin iki saatliğine de olsa iş durdurarak alanlara çıkıp NATO'yu protesto etme eylemlerinin de gösterdiği gibi, sınıfın bağımsız gücüyle bir takım eylemler örgütlemek, işyerlerinde bağımsız bir çalışma yürütmek ve gerçekleştirilen eylemlere kitlesel katılım sağlamak hiç de karşılıksız ve zor bir iş değildi. Ama onlar bunun yerine şova dayalı eylemler örgütlemeyi, temsilcisi oldukları emekçilere doğrudan seslenmek yerine medya aracılığıyla hitap etmeyi, işçilerle, emekçilerle buluşmak yerine aydın ve sanatçılarla hareket etmeyi ve tüm bu süreçte "temsilen" bulunmayı tercih ettiler.

Sonuçta, geleneksel sol hareket en kolay yapabildiği işlerle uğraştı, sendika bürokrasisi klasik rolünden şaşmadı; NATO Zirvesi bağımsız bir çalışmayla sınıfın gündemine sokulamadı ve bu süreç işçi sınıfına maledilemedi. Belli bir duyarlığa sahip olanlar da dahil, işçi sınıfının ezici bir çoğunluğu bu sürecin dışında kaldı. Irak'ta, Afganistan'da işlenen insanlık dışı suçların kitlelerde yarattığı tepkilerin ve oluşturduğu duyarlılığın arttığı bir dönemde, düzenlenen merkezi eylemlerin daha da güçlü geçmesi, emperyalist barbarlığa karşı mücadelenin kesintiye uğratılmadan sürdürülebilmesi, işçi sınıfının bu sürece daha etkin biçimde katılmasına, bu yönde azami bir çaba sarfetmeye bağlıydı. Bu süreç ve bu görev hala da geride kalmış değil. Ya bu zaaflar aşılır, böylece görevleri yerine getirmek için ayak bağlarından kurtulunur ve süreci kazanmanın imkanların kavuşulur; ya da yıllardır süren kısır döngüye razı olunur.

Küçük-burjuva duyarlılığına seslenmenin kolaycılığı ve riskleri

NATO Zirvesi gündemli birkaç aylık hareketli dönem, Türkiye'de küçük-burjuva damarın ne kadar köklü olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi. Küçük-burjuva radikalizmi de küçük-burjuva konformizmi de bu aynı damarın uzantılarıdır, özünde aynı kaynaktan besleniyorlar.

Reformistlerinden küçük-burjuva devrimcilerine kadar hemen her kesimin, ısrarla küçük-burjuva hatta orta sınıfların duyarlığına seslenen dar, medyatik ve bir kısmı son derece anlamsız eylemlerde ısrar etmeleri, işçi ve emekçilere, fabrikalara-emekçi semtlerine gitmek yerine "duyarlı", "aydın", "ileri" addettikleri kesimleri hedef almaları, kitlelerin militan gücünü örgütlemek yerine ses getirecek bireysel şiddet eylemlerine yönelmeleri bunun doğal sonuçlarıdır. Son tahlilde varılan yer, "nihai hedef hiçbir şey, hareket her şeydir" (Bernstein) anlayışının güncel ve örtük bir karşılığıdır: "Nerede hareket orada bereket", "eylem olsun da nasıl olursa olsun"! Küçük-burjuva sınıfsal yöneliminden eylemlerin tarzına kadar, tüm bir NATO karşıtı eylemler sürecinde bunun pek çok tutarsız örnekleri var.

Bir taraftan sınırlı da olsa sınıfsal bir yönelim taşıyan, devrimci bir anlama sahip çalışmalar ve eylemler örgütlenirken (semtlerde yerel komiteler örgütleme, meşaleli yürüyüşler, yol kapatma eylemleri, işçi komiteleri oluşturma girişimleri vb.), diğer taraftan bunlarla taban tabana zıt biçim ve içerikte, bir takım burjuva aydınların bile alay konusu olacak türden eylemler de örgütlenebilindi (Kapalıçarşı esnafına kepenk kapatma ve NATO'culara satış yapmama çağrısı gibi). Aynı anlayış tarafından örgütlenen bu farklı eylemlerin tek ortak özelliği, NATO Zirvesi'ne karşı yapılıyor olması. Yani ona yüklenen anlam ve niyet. Oysa, nihayetinde seslenilen iki farklı sınıftır ve her iki sınıfın emperyalizm karşısında sınıfsal çıkarları ve siyasal tutumları kökten farklıdır. Bunu görmek için Kapalıçarşı ya da Kız Kulesi'ne kadar gitmeye de gerek yoktu.

Bir başka savrulma örneği, dinsel gericiliği tescilli bir takım siyasal anlayışlarla çok kolayından ve fütursuzca kolkola girilmesidir. Reformizmin "halk", "demokratik güç birliği" adına bu fütursuzluğu göstermesini anlamanın hiçbir zorluğu yok. Nitekim, daha önce de "terörü" lanetlemek adına bizzat düzen güçleriyle kolkola girmekte bir beis görmemişlerdi. Ama bu aynı zeminde yer alan bazı devrimci güçler, bunu "halkla birlikte geniş eylemler örgütlemek" savunusuyla açıklayamazlar. Zira halkla değil,

ismiyle cismiyle gerici siyasal temsilcilerle bir arada olunmuş, onlar muhatap alınmış, ortak eylem adına gericiliğe tavizler verilmiştir.

Bu son derece ilkesiz yönelimlerin ve tutarsızlıkların NATO'ya karşı güçlü bir çalışma yürütme amacına hizmet etmediğini, tersine harcanan emek ve çabaları boşa çıkardığı gibi, ciddi tutarsızlıkların ve tahribatların önünü açtığını, emekçilerin kafasında karışıklık yarattığını bir kez daha belirtelim.

Öncelikli ve temel esaslara dayandırılmayan ayrışmanın sınırlarıya da silikleşen ayrım çizgileri

Sayısız mücadele ve eylem biçimi içinde en etkili olanları, kısmi ya da genel bir takım talep ve hedefleri kazanmaya en uygun ve en elverişli olanlarıdır. Nasıl ki programlar bir keyfiyetin, bir öznelliğin değil, zorunlu temel sınıf ilişkilerinin bir ürünüyse, başvurulan eylem ve mücadele biçimleri de sınıfsal bir yön ve mantık taşırlar. Bu, başvurulacak eylemlerin, oluşturulan eylem birliklerinin sınıfsal bir eksenden yoksun olmaması gerektiğini, olamayacağını anlatır.

NATO karşıtı eylemlilik süreci, bu eksenin fazlasıyla kaydırıldığını gösterdi. Bu süreç boyunca, şova, gösterişe ve dar grup reklamcılığına dayalı olanları bir kenara bırakırsak, geriye emekçi kitleleri kazanmayı hedefleyen, onlara hitap eden çok az eylem ve etkinliğin kaldığını görürüz.

Elbette, böyle bir süreçte hem içerik hem biçim olarak sayısız eylem ve etkinliğin örgütlenmesi bir düzeyi, bir zenginliği anlatıyor. Dar da olsa yüzü sokağa dönük eylemlere girişilmesi bir anlam ifade ediyor. Bunların hiçbiri kendi başına bir eleştiri konusu olamaz. Hatta, çalışmayı küçük-burjuva katmanlara, aydınlara vb. doğru genişletmek de ne yanlıştır ne de isabetsiz. Ama tek bir koşulla: Tutarlı ve kararlı bir sınıfsal yönelimden, temel hedeflerin gösterdiği doğrultudan sapmadan. Burjuva medyada haber olma ve reklam kaygısının hiçbir dönemde olmadığı kadar kitle çalışmasının bu kadar önüne geçmesi, bir sınıfsal bakış ve konumun ortaya çıkardığı bir tercihin ürünüdür. Yönelim ve tercih, küçük-burjuva ara katmanların dikkatini çekmeye yöneliktir, işçi ve emekçilerinkini değil. Nihayetinde NATO sürecinde ortaya çıkan tablo esas olarak bu yönelimin damgasını taşımaktadır.

Bu konuda küçük-burjuva halkçı devrimcilik ile reformizm arasında bazı farklar ve bir sınır çizgisi kuşkusuz ki var. Ne var ki, bu farkların dayanaklarının da bir sınırı var. Bu sınırın, sınıf yönelimi üzerinden değil de daha çok eylem biçimlerine daraltılması, tartışmaların burada yoğunlaştırılması bir tesadüf değil.

Burjuva yasallığı ve bir bütün olarak düzen, aşılmaması gereken "kırmızı bir çizgi" olarak, reformizmi, her türlü düzen dışı devrimci şiddet eleminden ve programdan uzak tutuyor. "Yasallık", "kitlesellik", "kitlelerin gözünde meşruluk", "demokratik ortak payda" vb. reformizmin düzen sınırlarına biat etmek için sarıldığı mazeretler. Öte taraftan, ilkeli, tutarlı ve bütünlüklü bir siyasal programdan yoksun küçük-burjuva ve halkçı devrimciliğinin, reformizmi yalnızca devrimci eylem pratiğini zorlayarak aşamayacağı, aşma gücü gösteremeyeceği de açıktır. Küçük-burjuva devrimcilerinin anlayamadığı, reformizmin etkisinin dar kadro eylemleriyle değil, ancak temel siyasal talep ve hedefler doğrultusunda geliştirilen militan sınıf ve kitle eylemleriyle kırılabileceği; temel bir takım talep ve hedeflerin ancak bu yolla elde edilebileceği gerçeğidir. Bunu anlamak için yeni deneyimlere de gerek yoktur. Uzak ve yakın tarihte, bunu doğrulayan yeterince deneyim mevcuttur.

Reformizmin mutlaklaştırdığı yasal, barışçı eylem anlayışının alternatifi, küçük-burjuva devrimciliğinin bunun karşısına çıkardığı dar kadro eylemi olamaz. Nesnelliğin etkisiyle fakat esas olarak politik tercihlerin biçimlendirdiği bu ikilem aşılmadan, bu sorun aşılamaz. Mevcut ikilemin dışına ancak militan, meşru ve kitlesel eylem anlayışıyla çıkılabilir. Gerçek çözüm, bu düzeyi yakalamış bir sınıf ve kitle hareketini geliştirmek, tüm imkanları bunun için seferber etmektir.

Daha da önemlisi, buna kopmaz biçimde bağlı olarak programatik, ideolojik-politik ve örgütsel olarak düzen dışı bir konum ve niteliğe sahip olmaktır. Israr edilecekse, herşeyden önce bunda ısrar etmek, ayrım çizgilerini buradan net biçimde çizmek gerekir.

Eylem biçimleri konusuna gelince. Barışçıl yasal eylemler kadar fiili militan eylemler, kitlesel eylemler kadar dar kadro eylemleri, tercihlerin ötesinde bir nesnellik olarak karşımıza çıkıyorsa eğer, geriye bunların amaca en uygun biçimde nasıl kullanılacağı sorusuna sağlıklı bir yanıt vermek kalıyor. Ve elbette bu soruya verilecek yanıt, sınıf ve kitle hareketinin düzeyinden, sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarından, somut anın ve sürecin ortaya çıkardığı verilerden bağımsız olamaz. Öte taraftan, eylemin muhtevasının ve biçiminin düzen karşısındaki konumlanmadan, temel hedeflerden bağımsız olmadığının altını bir kez daha çizelim. Zira, salt eylem biçimlerine bakılarak yapılacak bir değerlendirme, ciddi yanılsamalara yol açma riski taşımaktadır.

Oluşturulan birliklerin sınırı ve devrimcilere düşen sorumluluklar

Reformist kesimlerin, özellikle de ayrı bir platform olarak sahneye çıkan BAK (ÖDP) ve İKK'nın (TKP), son günlere doğru bir biçimde köşeyi kırıp kendilerine uygun bir tutum alacakları önden belliydi. TKP, bunun yolunu, en kritik günlere İstanbul dışında, sözüm ona bir zirve programı koyarak döşemişti. Son günlere doğru yaşanan daralma ve dağınıklık görüntüsünde bu kaçışın büyük bir payı var.

Fakat önden belli olan bu tutumlarının zorlayıcı ve kararlı bir şekilde karşılanamadığı da bir başka gerçektir. Uzun bir süre devam eden belirsizlikler, alınan kararların arkasında durulmaması (mitingin Aksaray'dan Kadıköy'e alınması örneğinde olduğu gibi), devrimci inisiyatif planında kaçışı kolaylaştıran bir boşluk yaşandığını da göstermektedir. Eğer güçlü devrimci bir inisiyatif konulabilseydi, onların çekilmesiyle oluşacak güç kaybına rağmen, bir dağılmaya izin verilmez, daha etkili bir final yaşanabilirdi. Kuşkusuz mevcut tabloda bunun da belli sınırlarda olacağı açıktır.

Mevcut tablonun kökten değiştirilmesi ise, reformizme olduğu kadar temel zaaflara karşı ilkeli ve kararlı bir mücadelenin yanı sıra, emekçi yığınlara dönük bağımsız bir çalışma cüreti ve çabasına bağlıdır. Sorunun tek ve gerçek çözümü, böyle bir yönelim ve çabaya, buna dayalı bir yenilenmeye, ayrışmaya ve saflaşmaya bağlıdır. Böyle bir çaba, kısa vadede olmasa da er ya da geç mutlaka karşılığını bulacaktır.

***

Sonuç olarak; bu süreçte bir bütün olarak Türkiye solunun bir kez daha ayağına dolanan zaaflar ne yenidir ne de kısa bir dönem içinde ve kolay yoldan giderilebilir cinstendir. Ne de yalnızca emperyalizme karşı mücadele meselesiyle sınırlıdır. Sınıfsal temeline ve politik özüne inmeden mevcut zorlanmayı ve zaafları basitçe "güç" sorununa indirgemek; pragmatik, üstün körü, hatta günlük çözümlerle yetinmek; zaman zaman sol bir takım çıkışlarla durumu idare etmek; ya da güç sorununun çözümünü ilkesizce birliklerde aramak, şimdiye kadar zaafların kangrenleşmesinden başka bir sonuç yaratmadı. Bundan başka bir sonucu da olamaz. Son 20 yılın canlı deneyimleri, temel zaafları aşamamanın bedelinin bir taraftan kısır döngü içinde sürüklenmek, sürekli kan kaybetmek, diğer taraftan reformizmi, tasfiyeciliği beslemek anlamına geldiğine ayrıca yeni kanıtlar sunmaktadır.

CHP operasyonu üzerine...

AKP'ye alternatif hazırlanıyor

CHP üzerinden yürütülen tartışmalar son birkaç ay ülke gündeminde önemli bir yer tuttu. CHP'de son aylarda yaşanan gelişmelerin bunda etkisi olmak birlikte, burjuva basının da bu konuda özel olarak görevlendirildiğine kuşku yok. Öyle ki, basında çıkan haber ve yorumlar neredeyse tek kalemden çıkmışçasına birçok noktada aynı uyarılarda bulunuyor, aynı görevleri tanımlıyor ve benzer görüşleri propaganda ediyorlardı.

Muhalifler ile Baykal'ın parti içi iktidar için her gün biraz daha kızışan mücadelesi, Olağanüstü Kongre'de yaşananlar, kimi milletvekillerinin istifa edip AKP'ye katılması, Derviş'in eleştirileri, Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül'ün ABD tornasında liderlik eğitiminden geçirilmesi, ABD'nin icazetini almasının ardından ise il il dolaşarak liderlik turlarına başlaması, CHP'nin düşüşünü gösteren yeni anketlerin açıklanması, CİA'nın Baykal'la ilgili belgeler hazırlayıp basına ve muhalifler sızdırması... Tüm bunlar tartışmalarda öne çıktı.

CHP içinde yaşanan gelişmeler ve bunların burjuva basının yansıma tarzı, emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin CHP'ye dönük başlattıkları operasyonun göstergeleridir aynı zamanda. Sermaye düzeninin temel politikalarını uygulama merkezlerinin düğmeye basılmışçasına harekete geçmesi bu nedenle boşuna değildir.

Ulusal ve uluslararası planda yaşanan gelişmeler, sınıflar mücadelesinin seyri burjuva siyasetinde de kimi değişikliklere gitme ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. CHP operasyonu da bunun bir ürünüdür. Seçim anketleri ile start alan, seçim sonuçları ile devam ettirilen operasyon, CHP'ye yeni lider arayışları üzerinden yoğunlaştırılarak sürdürülüyor. Temelinde ise emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin uzun ve orta dönemli çıkar ve hesapları bulunuyor.

Bunların başında, kendilerinin de açıkça ifade ettikleri gibi, Türkiye'nin siyasal istikrarı ve geleceği açısından AKP'ye karşı düzen içi bir alternatif oluşturulması ihtiyacı geliyor. CHP operasyonunun temel amacı, İMF-TÜSİAD saldırı ve yıkım programlarının ve emperyalizme kölece uşaklığın bir sonucu olarak bir süre sonra yıpranıp gözden düşmesi kaçınılmaz olan AKP'nin yerine, emperyalizme uşaklığa ve sermayeye hizmete onun kaldığı yerden devam edecek bir CHP'nin hazırlanmasıdır.

Burjuvazinin dümen suyundakilerin ikiyüzlü tutumunun arkasındaki gerçek

Taktıkları "sol", "sosyal demokrat" maske ile sözüm ona ilerici aydın geçinen, gerçekte ise düzenin sol koltuk değneği olma görevini yerine getirmekle görevli sermayenin sadık hizmetkarları başta olmak üzere bir bütün olarak düzen cephesi CHP'ye, özel olarak da Baykal ve ekibine yükleniyorlar. CHP'yi etkin bir muhalefet yapmamakla, emekçi kitlelerden koparak elit bir kesimin partisi olmakla suçluyorlar. Elbette asıl dertleri azgın sömürü koşullarında sefalet içinde yaşayan, baskı ve zulme maruz kalan işçi ve emekçi milyonların yaşadıkları sorunların çözümü değil, tersine onların aldatılarak sömürü, baskı ve zulüm düzeninin sürmesidir. Çünkü kendi sefahatleri de buna bağlıdır.

Satılmış takımının CHP'ye dönük söyledikleri CHP'liler için de bilinmez şeyler değil. Onlar da aynı dertten muzdarip. Zira sorun, CHP'nin de ötesinde, burjuva düzenin yıllardır içinde debelendiği bir sorundur. İşçi ve emekçi kitleleri denetim altında tutmak giderek daha da zorlaşmaktadır. Yıkım programları işçi ve emekçi kitlelerde yaygın bir hoşnutsuzluk ve öfke yaratmaktadır. Bu biriken öfke ve tepkiyi denetim altına almak, hükümete ve saldırı programlarına karşı bir duruş sergilemekle, emekçilerin en azından belli taleplerini sahiplenmekle mümkündür.

Ancak ne CHP ne de diğer düzen partileri bugün bunu demagojik düzeyde bile yapabilecek durumda değillerdir. Zira yıllardır biriken ve bir çıkış arayan tepki ve öfkeye demagojik düzeyde bile olsa cevap vermeye çalışmak, kendi denetimleri dışına taşacak bir hareketi ateşleme riski taşımaktadır. Ancak öte yandan da, biriken tepkilerin düzen içi kanallara akıtılamadığı yerde düzen dışı kanallara akma riski bulunmaktadır. Bu nedenle düzen cephesinin işi hayli zordur. Bu ise suya sabuna dokunmadan temizlik yapmaya benzemektedir. CHP'den istedikleri de özetle budur. İşçi ve emekçilerin taleplerini savunmadan onların güvenini ve desteğini kazanmasını beklemektedirler.

Özetle yürütülen tartışmalar, AKP'nin saldırı ve yıkım programlarına karşı emekçi kesimlerde oluşan tepkileri etkisiz hale getirecek, yarın AKP bütünüyle kitle desteğini yitirmeye başladığında onun yerini alacak bir CHP'nin bugünden hazırlanması içindir.

Sarıgül Tayyip'in yolunda

Emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazi sömürü ve soygun düzenlerinin en iyi şekilde işlemesi için kolları sıvamış bulunuyor. CHP'nin işçi ve emekçi kitlelerin desteğini kaybetmesinin sorumlusu olarak Baykal kurban olarak seçilmiş durumda. Sorunu CHP'nin politikaları yerine Baykal'ın başarısızlığına indirgeyip, kitlelere böyle sunuyorlar. Sorun böyle tanımlandığında, buna karşı buldukları çözüm de basit; Baykal'ın koltuğuna yerel seçimlerde de "zafer"le çıkan şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül'ü oturtmak. Sarıgül'ün Amerika gezisi de bu göreve hazırlanması için düzenlendi. Sarıgül 12-13 Haziran tarihli *Hürriyet*'te yayınlanan Yalçın Bayer'le söyleşisinde, Washington'da "ana muhalefet lideri" gibi karşılandığını, dört gün boyunca "önemli" temaslarda bulunduğunu söylüyor; buradan da Florida, Arkansas, Kalifornia ve New York'a geçeceğini anlatıyor. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın daveti iki hafta sürüyor. Temaslarını ise şöyle anlatıyor:

"Prof. John White'tan hükümet ve seçim sistemleri hakkında bilgi aldım. Temsilciler Meclisi üyesi Robert Weşler ve yasama direktörü Jonathan Katz ile görüştüm. Katz, NATO zirvesinde temsilci Weşler'in İstanbul'da beni ziyaret edeceğini söyledi. Politika ve medya konularında bilgi aldım.

"Senato'da Dış İlişkiler Komisyonu üyesi Cumhuriyetçi senatör John Sununu ve Komisyon Başkan Yardımcısı Jessica Fugate ile görüş alışverişinde bulundum. Güneydoğu, Avrupa, Akdeniz, Balkanlar ve çevre bölgelerle ilgili politika, ekonomi ve güvenlik konularında analiz ve yorumları dinledim. Seçim başarılarım üzerinde duruldu; gecekondu mahallelerinde aldığım yüksek oy oranlarına özellikle dikkat çekildi. Uluslararası lobilerle temaslarım oldu."

Sarıgül'ün katıldığı bu programlar ABD'nin köleleştirdiği ülkelerin yönetici adayları için oluşturulmuştur. ABD iktidara getirmek istediklerini önce bu programlar aracılığıyla eğitmekte, sonra da icazet ve destek vererek iktidara taşımaktadır. Sarıgül'ün geçtiği bu programdan tıpkı kendisi gibi belediye başkanlığından gelen Erdoğan da geçmişti. Demirel'i, Özal'ı, Çiller'i, hepsi aynı yolları arşınlayarak başbakanlık koltuğuna oturdular.

Hazırlıklarımızı iyi yapmalıyız

Türkiye'nin son 20-30 yılına damgasını vuran Ecevitler'in, Erbakanlar'ın, Demireller'in, Çillerler'in yerine bugün Tayyipler, Sarıgüller, Ağarlar hazırlanıyor. Hepsi de ABD tarafından özenle seçiliyor, aynı yollardan, eğitimlerden geçiriliyor. Tek farkları ise boyunlarına astıkları "sağ", "sol", "muhafazakar" vb. yaftalar. Hepsinin de ipleri ABD'nin ve işbirlikçi sermayenin elinde, hepsi de aynı arabaya koşulu. Duruma göre birinin ipini gevşetip öne çıkmasına izin verirken diğerini dizginliyorlar, bir süre sonra öndeki yorulduğunda arkadakiyle yer değiştiriyorlar.

Emperyalistler ve işbirlikçi düzen güçleri bugünden gelecek 5-10 yılın politikalarını oluşturup, buna göre hazırlıklarını yapıyorlar. Bizler de kendi cephemizden hazırlıklarımızı iyi yapmalı, kitlelerin biriken öfke ve tepkisini devrimci kanala akıtmak için olanakları en iyi bir biçimde değerlendirmeliyiz.

Küçük sanayi sitelerinde çalışmanın sorunları ve görevler

Küçük sanayi sitelerinin sorunları

OSB-İMES, Dudullu, Doğu Sanayi, Merter, Evren, İkitelli Organize... Ya da mobilyacılar, tekstilciler, ayakkabıcılar, dökümcüler, oto-kaporta vb. olarak adlandırılan ve bağrında onbinlerce genç işçiyi barındıran üretim alanları...

Kapitalizmin özellikle çocuk ve genç emeği üzerindeki vahşi ve yoğun sömürüsü küçük sanayi sitelerinde kendini açıkça gösterir. Bu sitelerde sermayenin sömürü çarkları daha bir vahşi döner. Servis yok, sigorta yok, sendikanın sözü bile edilemez. Ücretler asgari, mesailer yoğun, sağlıksız çalışma ortamları ve adına iş kazası denilen cinayetler... Çalışma saatlerinin en normali 12-14 saattir. İş güvenliğinin ve koruyucu malzemelerin olmayışı, iş elbiselerinin verilmemesi, sağlıksız ortamlarda çalıştırılmaktan dolayı meslek hastalıklarına yakalanmakta, sigortalı olmadıkları için hastalıklarla baş başa kalmaktadırlar.

Sitelerdeki atölyeler koşulları itibariyle genellikle birbirine benzer. Sayıları onbinlerle ifade edilen işçiler ise parçalanmıştır. Çalışma ve yaşam koşullarının düzeltilmesi için verdikleri hak alma mücadelesinde, patronları örgütlü bir güç olarak karşılarında görürler. Yakın atölyelerde patlak veren eylem ve direnişlerden ya da bir atölyedeki kapsamlı saldırıdan, bir işçinin kolunun-bacağının kopması, ölmesi vb.'den ya çok sonraları haberleri olur ya da hiç olmaz.

İşçiler arasında bölünme ve rekabet oldukça fazladır. Vasıflı-vasıfsız olmaları, ücret farklılığı, deneyim vb. bu bölünme ve rekabeti körükler. Ustabaşı-usta-kalfa-çırak gibi ayrımlarla, birbirleri üzerinde hakimiyet kurmaya çalışırlar. Örgütlenmek gerektiğini düşünseler de, genelde sorunlarını bireysel yollarla çözmeye çalışırlar.

Genç işçilerin sorunları, eğilimleri ve neden genç işçi çalışması

İşçi sınıfını devrime taşıyacak olan partimiz her dönemde genç örgütçü kadrolara sahip olmak, onlara dayanmak zorundadır. Bu bir ihtiyaç olmaktan öte bir zorunluluktur. Bu ise herşeyden önce işçi-emekçi gençlik demektir. Partimiz işçi-emekçi gençliğin en fedakar ve kararlı unsurlarını kazanmak, eğitmek ve kadrolaştırmak sorumluluğuyla yüzyüzedir.

'80 sonrasında devletin genç kuşak üzerindeki çok yönlü baskısı ve depolitizasyon politikaları nedeniyle gençliğin büyük çoğunluğu düzen içi kanallara aktı. İşçi-emekçi semtlerindeki gençlik gerici düzen partilerinin etki alanında kalabilmekte, dinsel-gerici ve faşist ideoloji ile zehirlenmektedir.

Burjuvazinin geri ve yoz kültürü her yandan kuşatmaya almıştır yaşamlarını. İş ile ev arasında sıkışan yaşamlarında kültürel-sosyal etkinliklere yönelmek bir yana, dinlenmeye bile zaman ayıramıyorlar. Kapitalizm; kumar, futbol, içki, fuhuş, uyuşturucu, kadercilik, umutsuzluk olarak giriyor yaşamlarına. Bu koşullarda genç işçilerin beyni adeta mengeneyle sıkıştırılmış. İşte biz böylesi bir gençlik ile karşı karşıyayız.

Fakat genç işçi tipolojisi bir dinamizmi barındırıyor ve mücadeleye açık bir profile sahip. Sömürü ve baskı üzerine kurul çarklar dönerken, işçide alttan alta bir tepki biriktirmekte, isyanı mayalamaktadır. İnsanın tahammül sınırları aşıldığında ilk parlayan ve patlayan genç işçiler olmaktadır. Özel sektörde son dönemde yaşanan eylem ve direnişler bunu göstermektedir. Lenin, "Biz daima devrimci sınıfın gençliğinin partisi olacağız" derken, bu toplumsal gerçeğe işaret etmektedir. Tarihsel deneyimler ve büyük Ekim Devrimi işçi sınıfının genç kesimlerinin

devrim mücadelesinde son derece etkin bir rol oynadığını somut olarak ortaya koymuştur. İşçi gençlik devrimci enerjisi, inisiyatifi ve kararlığı ile devrim mücadelesinin en ön saflarında yer almış, mücadeleyi ileriye taşımıştır. Gençliğin devrimci enerjisini açığa çıkarmak ve partiyle kucaklamak için daha hedefli ve yoğun bir çalışma ortaya koymalıyız.

Bir deneyim ve çıkarılması gereken dersler

Küçük bir sanayi sitesinde, yaklaşık 60 kişinin çalıştığı bir atölyede kısa süreli bir çalışma deneyimini aktarmak istiyoruz.

Bu işyerinde çalışan yoldaş kısa bir süre içerisinde hemen tüm işçilerle ilişki kurdu, birçoğuyla ilişkilerini tartışmalar yürütülebilecek bir düzeye getirdi. İşçiler merak ettikleri konuları, toplumsal, güncel sorunları, işyerinde yaşanan sorun ve saldırıları yoldaşa soruyor, fikir alışverişinde bulunuyorlardı. Önce beşer-onar derken 50'ye yakın işçiye bülten elden verildi.

İşyerinde toplantı olduğunda, işçiler yoldaş herhangi bir şey söyleyecek mi diye ona bakıyorlardı. Öyle ki Kürt sorunu, sendikal mücadele, ekonomik-demokratik-sosyal haklar, cezaevleri, ölüm oruçları, devrimci faaliyetin önemi, komünist parti ihtiyacı, bağımsız devrimci sınıf çizgisi vb. konuları işçilerin gündemine sokuyor, tartışıyordu. Kimi zaman işçilerle birlikte yayınlara yazı yazılıyor, röportajlar yapılıyordu. İşçilerle toplu olarak yapılan tartışmalarda mücadeleden kaçma tutumları eleştiriliyor, mahkum ediliyordu. Bunların hiçbiri patronun kulağına gitmiyordu.

İşyerinde yapılan bir toplantıda personel müdürü yoldaşı işçilere "bu işyerinde örnek bir işçi" olarak göstermişti. Yoldaş bazı konularda sivrilip dikkatleri üzerine çekse dahi, bu faaliyetler personel müdürünün kulağına gitmemiş, geliştirdiği insani ilişkiler, bölüm ustalarının ve kalite kontrolcünün yoldaşı övmesi vb. etkenlerle işyerinde bilinçli, işini yapan, ama hakkını da arayan bir işçi izlenimi yaratmıştı.

Bir süre sonra bir grup işçiyle birlikte sendikaya gidildi. Fakat işyerinde işçilerin büyük kısmının sigortasız çalıştırılması, işverenin başka bir yerde benzer bir işyerinin olması ve işyerini iki şirket olarak göstermesi sendikalaşmanın önünde engeldi. Bu nedenle dernek çalışması işçilerin gündemine sokuldu.

Fakat işçilerle kurulan ilişkilerin bir an önce ilerletilmesindeki acelecilik, hayatlarında hiç devrimci yayın okumayan işçilerden ısrarla yazı istenmesi, zamanla kimi işçilerin uzaklaşmalarına neden oldu. İşyeri dışındaki işyerlerinin hiçbiriyle ilişki kurulamadı. Bunun bir nedeni yoğun çalışma koşullarıydı. Diğer nedeni işçilerle yoğun ilişkiler yakalanması, diğer atölyelerde ilişki kurma hedefini tali planda bırakabildi. Diğer atölyelerle bağ kurmak için sportif ve kültürel etkinlikler yeterince değerlendirilemedi.

Sonuçta bu işyerinden çıkıldı, dışardan süren ilişki bir grup işçiyle sınırlı kaldı. Şu an bu işçilerin ellerine ara sıra PYO geçse de katkıları yazı yazmakla sınırlı. Somut çalışma ve hedefler üzerinden dönüştürülemedikleri koşullarda, bu işçiler de çevre ilişkisi olmaktan öteye geçemeyecekler.

Bu deneyimlerden süzdüğümüz dersleri şöyle sıralayabiliriz.

* Çalışma yürütülen bölgeye ilişkin, devrimci önderlik görevlerinin gerekleri üzerinden siyasal bir değerlendirmeye sahip olmak büyük bir önem taşıyor. Bölgenin genel tanımı, geçmişte hangi fabrika ve atölyede direniş ve eylemlilikler yaşanmış, nasıl sonuçlanmış, sendikacıların tutumu ne olmuş, bu eylem sürecini yaşayan işçiler hala aynı site içerisindeler mi? Burada iseler geçmiş sürece nasıl bakıyorlar? vb...

* İşçileri hiçbir zaman kısır tartışmalara girme hatasına düşmemeliyiz. Çünkü işçiler bu tür şeyleri unutmazlar. Bizim göstereceğimiz çabaya ve müdahaleye göre kimi zaman uzağımızda duran işçiler sonradan yakınlaşabilmekte, bize yakın gibi duran işçiler ise uzaklaşabilmektedir. Bu nedenle olabildiğince esnek, uzun soluklu, sabırlı olabilmeli, ama hiçbir zaman işçilerin gerici tutum ve davranışlarına prim vermemeliyiz. Politik görüşlerimizi benimsemeseler dahi, bize saygı duymalarını sağlamalı, farklılığımızı hissettirmeliyiz.

* Hiçbir müdahale, sarfedilen hiçbir emek boşa değildir. Soluklu olabilmeyi başarabildiğimiz taktirde, bunun karşılığını er

geç alacağız. Çoğu zaman işçilerle yaptığımız tartışmalar ve müdahaleler anında yankısını bulmasa da, aynı işçilerin başka işçilerle bizim söylemlerimizi kullanarak tartıştıklarına tanık olmuşuzdur.

* Bülteni işçilere vermek için güvenilir olmaları yeterlidir. Bu işçinin gerici düzen partilerinin etkisi altında olmasıbunu değiştirmez. Yemek ya da çay molalarında işçilerle bir araya geldiğimizde, gerek işyeri gerek genel toplumsal sorunları tartışmaktan kaçınmamalıyız. Önemli olan yukarıya bildirmeyecekleri konusunda güvenilir olmalarıdır. Bu güven ise tartışmalarla, bire bir sohbetlerle zamanla oluşacaktır.

* İşçilerle tartışırken "bilgiçlik taslayan" imajı yaratmamalıyız. Onları konuşturmalı, tartıştırmalı ve dinlemeliyiz.

* İşçiler arasında paylaşım duygusunu geliştirmeliyiz. İşçilerde paylaşım ya kendi çevrelerindeki insanlarla sınırlıdır ya da düzenin yozlaştırmasıyla bu yönleri körelmiştir. Örneğin, bir işçinin düğünü için hediye alınabilir, iş kazası üzerine para toplanıp yardım edilebilir, vb...

* İşyerinde yapılan toplantılara müdahale ederek işçileri etkilemeliyiz. Büyük fabrikalardan farklı olarak bu tür küçük atölyelerde yapılan toplantılar böylesi fırsatları daha fazla sunar. Bu nedenle dikkat çeksek dahi, iş disiplinimiz ve işçiler üzerinde yarattığımız saygınlık, müdahalelerimizi meşrulaştıracaktır.

* Atölye değiştirip çok sayıda işçiye ulaşabileceğimiz alanlardır buralar. Sürekli giriş çıkışlar bu imkanı fazlasıyla tanıyor. Ayrıca yemek ve çay aralarını diğer atölyelerde çalışan işçilerle ilişki kurmak için kullanabilmeliyiz.

Materyallerin kullanımı ve diğer müdahale biçimleri

Bülten kullanımı üzerine genel olarak saflarımızda bir bilinç açıklığı bulunuyor. Bülten yazıları mümkün olduğunca kısa, üslup olarak doğal, dil olarak sade ve dolambaçsız, sorunları ortaya koyuşu güncel örnekler üzerinden çarpıcı olabilmeli, birden çok sorunu birlikte işlemek yerine öne çıkan yakıcı sorun üzerinden sözünü söylemeli, işçilere çağrısını son derece net ve anlaşılır bir şekilde yapabilmelidir. Ayrıca müdahale edilen alandaki kitlelerin yaşamlarındaki, gündemlerindeki yakıcı sorunlar ile mücadelenin güncel süreçleri ve öne çıkan görevleriyle bağ kurmayı ve bilinç açıklığı yaratmayı başarabilmeli.

* Kısa aralıklarla ve düzenli çıkarılması daha işlevsel, olayı sıcağı sıcağına teşhir etmek, gelişmelere zamanında müdahale etmek açısından daha etkili olacaktır. Bültenlere işçilerin katkılarının örgütlenmesi ise ayrı bir önem taşıyor. İşçilerin yazı yazması, onlarla yapılan röportajların bültende yayınlanması, daha fazla sahiplenmelerini ve dağıtmalarını sağlıyor.

* Bültenle birlikte imza kampanyaları (asgari ücret, 6. ay zamları, emperyalist savaş, ekonomik-demokratik-sosyal haklar vb.) anket, kuş, duvar gazeteleri, afiş, bildiri, özel sayı vb. birlikte kullanılmalı.

* Sportif, kültürel etkinlikler, piknikler, geziler de işçilerle sosyal ilişkilerimizin güçlenmesi için değerlendirilmesi gereken araçlardır. Ayrıca işçi sağlığı iş güvenliği, sendika-dernek çalışması, sanayi sitesinin, bölgenin ya da havzanın genel sorunlarını içeren, işçileri acil talepleri için mücadeleye çağıran popüler broşürler hazırlanabilmeli. Öyle ki, işçi yüzünü döndüğü her yerde bizi görebilmeli.

Milyonlarca işçiyi ilgilendiren asgari ücret belirlenirken Refik Baydur, "Asgari ücretin Singapur'daki gibi 2 doların altına düşebilmesi gerekiyor ki, bizim rekabet etme olanağımız olsun" açıklamasını mı yaptı, anında TİSK'in önünde bunu teşhir eden kitlesel bir basın açıklaması yapılabilir. Ya da, Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplantı halindeyken, anında toplantı yapılan yerin önünde ya da çalışmalarımızın olduğu diğer sanayi sitelerinde kitlesel basın açıklamaları yapılabilir. Veya ölümle sonuçlanan bir iş kazası üzerine bir bildiri hazırlanarak işyeri ya da site önünde bir basın açıklamasıyla bu cinayet teşhir edilebilir. Sınırlı sayıda işçi dahi olsak, bu eylem biçimlerini hayata geçirmekten kaçınmamalıyız. Sınıf içerisinde bir taraf olarak, bağımsız devrimci sınıf çizgisinin temsilcileri olarak hareket etmeliyiz.

Mervan Abidin

Partili yoldaşların kaleminden...

Sendika bürokrasisinin sınıfa ihaneti derinleşiyor!

İşçi sınıfı ve emekçiler tarihinin en şiddetli saldırıları ile karşı karşıyadır. İMF programları, özelleştirmeler, sosyal hakların gaspı, kamunun tasfiyesi, esnek çalışma gibi saldırıların yolaçtığı yıkım nedeniyle işçi ve emekçiler işsizlik, açlık, yoksullukla boğuşuyorlar. Sınıf hareketinin sermayenin saldırılarını püskürtecek en temel araçlardan yoksun olması saldırıların boyutunu daha da arttırıyor. Sendika bürokrasisinin sınıfa yönelik saldırılarda suç ortaklığı yapması sendikaların güç kaybetmesine ve sendikal örgütlülüklerin dibe vurmasına hız kazandırıyor. Saldırılar bir bir geçerken, sendika bürokratları sınıfı arkadan hançerleyerek, sermayenin sınıf içindeki ajanları olduklarını kanıtlıyorlar.

Sendikal bürokrasi mücadelenin önündeki en büyük engeldir!

Sınıf hareketi içerisinde ihanet çizgisini giderek derinleştiren sendika bürokrasisi sınıfın sermayeye karşı mücadelesinin önündeki en büyük engeldir. Sendika bürokratlarının ihanet bataklığındaki çürümesi sendikal örgütlülüğü tamamen işlevsizleştirmekte, sendikalar ciddi bir kan kaybı yaşamaktadır.

Sendikaların, sendikal bürokrasinin teslimiyeti ve ihanet çizgisiyle bitirilme noktasına getirilmesi, sendikal çizgide izlenen anlayışın yılları bulan birikimidir. Özellikle '80'li yıllardan sonra bizzat devlet eliyle sendikalarda konumlandırılan burjuva ajanlar aracılığıyla sendikalar işçi sınıfının elinde bir silah olmaktan çıkarak burjuvazinin işçi sınıfını denetlemesinin aracına çevrilmiştir. Uzlaşmacı, işbirlikçi, ihanetçi kimlikte tescillenen sendika bürokrasisi düzenden aldığı güçle yıllardır sermayeyle kolkola saldırılara suç ortaklığı yapmaktadır.

Sendika bürokrasisi burjuva bir kasttır!

Sendika bürokrasisi, safını sermayeden yana belirlemiş, devlet eliyle bürokratlaştırılmış ve kastlaştırılmıştır. Konfederasyonlardan şube yönetimlerine kadar sınıfa yabancılaşmıştır. Kendi içindeki çıkar çatışmalarıyla, mafyavari örgütlenmelerle, çıkara dayalı kirli ve karanlık ilişkilerle sınıfın değerlerine yabancılaşan bu kastın işçi sınıfının çıkarlarıyla hiçbir bağı kalmamıştır.. Özellikle Türk-İş'e bağlı sendikaların birçoğunda yaşanan kirli ve kanlı çatışmalar, mafyatik örgütlenmeler büyük bir ahlaksızlık ve çürüme örneğidir.

Sınıfın çıkarlarını inkar edecek kadar düşkünleşen sendika bürokrasisi sınıftan ayrı bir dünyadır. İşçi sınıfının yaşadığı saldırılar, derinleşen sefaleti hiçbir şekilde onları ilgilendirmemektedir. Sermaye sınıfına hizmet etmek ve kasalarını doldurmaktır asıl amaçları. Milyarlarca maaş ve burjuva yaşam tarzıyla sınıf atlayarak sınıftan tümüyle kopan asalak birer bürokrattır hepsi. İhanette ve uşaklıkta sınır tanımayarak, sendikaları babalarının çiftliği gibi kullanarak saltanatlarını sürdürmektedirler.

İşçi sınıfının devrimci politika ile yakınlaşmasından korkan sendika bürokrasisi düzen politikasıyla kolkola girmektedir. CHP'nin eski parti meclis üyesi olan Süleyman Çelebi şimdi DİSK'in genel başkanı olarak patron sendikacılığı yapıyor. Politikayı düzen partilerinin listesinden meclise kapağı atmakta gören Bayram Meraller, Rıdvan Budaklar sınıfa ihanete ve işbirliğine mecliste devam ettiler. İMF programları uygulanırken, özelleştirmeler bir bir tamamlanırken, kölelik yasası, emeklilik yasası, kamu reformu yasası vb. meclisten bir bir geçerken, grevler yasaklanırken, bu

işbirlikçi hainlerin aldıkları tutum sınıfın hafızasından hiç silinmeyecektir.

Sendika bürokrasisi sınıfın devrimci değerlerinden uzaktır!

İşçi sınıfının kaderini belirleyen kölelik yasasının altına imza atarken arkalarına bile bakmayan sendika bürokratları için önemli olan işçi sınıfının kaderi değil, patronların çıkarlarıdır. Özellikle DİSK'in aldığı tutum herşeyi açıklıyor. Meclis koltuklarında oturarak kölelik yasasının madde madde geçmesini seyreden DİSK bürokratlarının ihaneti alınlarına silinmez bir kara leke olarak yazıldı. Sınıfın ve mücadelenin değerlerine yabancılaşan DİSK'in de özünde Türk-İş'ten bir farkı kalmamıştır. Sınıf uzlaşmacı bir örgüt haline gelen DİSK de, "çağdaş sendikacılık" söylemiyle sendikal bürokrasinin tepesinde oturmaktadır.

Tabanı denetim altında tutma kaygısıyla sınıfın ve mücadelenin değerlerine sahip çıkan bir söyleme başvurmaları, "sınıf sendikacılığı", "hak alma", "mücadele" gibi kavramları tekrarlamaları, onları ihanet ve satıştan alıkoymuyor. Sınıf sendikacılığını ve sınıfın çıkarlarını savunduklarını iddia edenler patronların en büyük dayanağı haline gelmişlerdir. Ele geçirdikleri koltukları patronların çıkarı için kullanmakta, kapalı kapılar ardında patronlarla sayısız ihanete imza atmakta bir o kadar da ustalaşmışlardır.

DİSK'in mücadeleci kimliğinin ve değerlerinin arkasına sığınarak kendi koltukları ve sefil çıkarları için lüks içinde yaşamakta, ihanete suç ortaklığı yapmaktadırlar. Mücadele yerine uzlaşmayı, işçilere güven yerine patronun insafına sığınmayı, patronlarla işbirliğini ilke edinmişlerdir. Örgütlülüğü koruma adına esnek üretime imza atarak TİS'leri ihanet ve satışla bitiriyorlar, sendikal örgütlülükleri patron işbirliği ile tasfiye ediyorlar, işten atılacakların listesini patronla hazırlayarak onlarca işçiyi işten attırıyorlar, her seferinde direnişlerin önüne barikat oluyorlar.

İşçi hareketini sayısız ihanetleriyle yenilgiye uğratan sendika bürokrasisi sendikaların başından sökülmediği sürece sendikalar işçilerin elinde gerçek birer silah olarak kullanılamayacaktır. Sendikal bürokrasinin sınıfa ihanetini engellemenin yolu sermayenin saldırılarıyla birlikte bürokrasiyi de hedef alan öncü işçilerin mücadelesinden geçmektedir. Sendikal ihanete karşı mücadeleyi yükseltmeli ve sendikaları hak alıcı birer mevzi haline getirmeliyiz.

S. Coşkun

Gençlik hareketinin durumu...

(Baştarafı s.13'de)

başarıda, yaygınlıkta ve süreklilikte bir kitle çalışması yaptığımız söylenemez. Bunun gerisindeki temel neden, alanlarımızda gereken inisyatif, iddia ve yaratıcılığın ortaya konulamamış olmasıdır. Geçmiş dönemde tüm nesnel güçlüklere ve öznel sınırlılıklara karşılık kitle çalışmasında ortaya koyduğumuz düzey ve süreklilik, NATO karşıtı çalışmalarımızda yakalanamadı. Bunun bir sonucu olarak ancak güçlü bir kitle çalışmasının ürünü olabilecek yerel esnek örgütlenmeleri kurmak ve etkin bir şekilde işletmek noktasında da yeterli başarıyı sağlayamadık.

Bulunduğumuz üniversitelerde ayrı ayrı yaklaşık 40 kişiyi toplantılarımıza taşıyabilmiş olmamıza karşılık, gençlik hareketinin zayıfladığı bir dönemde anlamlı sayılabilecek ve yoğun bir emeğin ürünü olan bu sonuç, arkasından aynı ısrar ve çabanın devam ettirilememiş olması nedeniyle istenilen sonucu üretemedi.

Bu açıdan önümüzdeki dönem kitle çalışması ve örgütlenmesi açısından nesnel güçlükleri ve öznel zaafları daha açık tanımlayacağımız ve çözücü kanallar bulmaya çalışacağımız bir dönem olacaktır. Çubuğun bükülmesi gereken yön öznel zayıflıklarımız ve yetersizliklerimizdir. Sorunun hedeflerimize ulaşabilmemiz açısından temel halkası burasıdır. (...)

İstanbul Gençlik Komitesi Raporu'nun giriş bölümü/Temmuz '04

Partili yoldaşların kaleminden...

Sınıf içinde siyasi çalışma

Gelişmeler partimizin önüne tarihsel ve güncel planda güç görevler koymaktadır. Öncelikle tüm parti örgütleri ve güçleri partinin yüklendiği misyonun bilincinde olmalıdır. Bu, içinden geçtiğimiz zor dönemi kazanmanın temel koşuludur.

Dönemi kazanmak, herşeyden önce temsilcisi olduğumuz sınıfı kazanmak demektir. Bu, sınıf çalışması alanındaki görevlerimizin başka bir cepheden önemine işaret etmektedir.

Partiyi sınıf içinde güçlendirelim

Partimiz politik planda işçi sınıfı temsil etmektedir. Ancak bu pratikte sınıf hareketine önderlik etme gücü ve kapasitesi ortaya konulduğunda gerçek anlamını kazanır. Aksi taktirde sizin devrimci bir iddianız olarak kalır.

Kuruluşundan bu yana sınıf çalışması her dönem partimizin temel önceliğidir. Çünkü bizler için sorun tek başına iddia ve niyetlerimizi ortaya koymak değil, fakat bunlara ulaşmak için pratik çalışmayı yoğunlaştırmak olmuştur. Ne var ki sınıf çalışması alanında katedilen mesafelere rağmen hala istenilen düzeyi yakalayabilmiş değiliz. Sınıfın öncü kuşağı ile devrimci bir temelde birleşmenin ve güçlü bir sınıf hareketi yaratmanın bizim dışımızda nesnel bir takım zorlukları elbette bulunmaktadır. Ancak bugün sınıfı kazanmak planında yaşadığımız zorlanma tek başına bunlarla açıklanamaz.

Sınıf çalışmasındaki sorunlarımızın başarılı bir önderlik, isabetli hedef ve taktikler, tarz, inisiyatif, örgütçü kadrolara sahip olma gibi bir dizi alanı bulunmaktadır. Bu sorunların çözümünün hiçbir zaman hazır bir reçetesi olmamıştır, olmaz da. Fakat çözümün temel halkası herşeye rağmen bu alanda yaşanan deneyimlerden öğrenmeye ve dersler çıkarmaya bağlıdır.

Fabrika çalışması

Sınıf çalışmasında öncelikli hedefimiz, temel ve stratejik yerlerde konumlanmak ve çalışmayı buralar üzerinden örmektir. Bunun gerekçeleri hepimiz için açık ve nettir. Ancak çoğu durumda buralara girmek için ısrar ve iradi bir yoğunlaşma gösterilmediği yerde, teknik bir takım zorlukları da gerekçe yaparak, dönüp tali önemdeki birimlere yönelmekteyiz. Küçük ve orta ölçekli işletmelerde konurulandığımızda ise, doğallığında faaliyetimizin ilgi alanı somutta konumlandığımız yerler olmaktadır. Dolayısıyla bu, temel hedeflere kilitlenme görevini zayıflatan bir etki yapmaktadır.

Fabrika çalışmasında ilk hedef, sınıfın ileri kesimiyle bütünleşmedir. Çoğu durumda işçilerle ilişki kurmakta zorlanıyor ya da kurduğumuz ilişkileri dönüştüremiyoruz. Yaşadığımız deneyimlerden bu sorunun çözümünün iki yolu olduğunu görmekteyiz.

Bunlardan biri, kendini devrimci kimliğinden yalıtıp sıradan bir işçi düzeyine inerek, o temel üzerinde sınıfla birleşme yoluna gitmektir. Bu işin kolay yanı gibi gözüken, gerçekte ise işi zora sokan yanıdır. Çünkü öncelikle kendinizi devrimci kimliğinizden soyutlamanız gerekmektedir. Bu da düzenin bir parçası görünmek demektir. Böyle birinin ise düzene dönük eleştirileri başkaları için bir değer taşımaz.

İkinci yol ise, işçileri kendi düzeyine çekmek, böylece sınıfla devrimci birleşme çizgisine uygun davranmaktır. Elbette bunda önemli olan, düzenin etkisi ve sınırları içerisindeki bir işçi ile sınıfın devrimci partisinin neferi olan bir işçi arasındaki farkın bir çırpıda kapanamayacağını gözeten bir ilişki tarzını tutturabilmektir.

Fabrika çalışması içerisinde, işçileri fabrika sorunları veya genel sorunlar üzerinden eğitmeyi, harekete geçirmeyi ve daha ileri düzeyden kazanmayı amaçlarız. Bu büyük oranda bire bir ilişkiyi gerektirir.

Böyle bir ilişkiyi kurmak ve geliştirmek için karşılıklı asgari bir güven şarttır.

Karşımızdakine güvenmek için onu tanımalı ve onun güveni kazanmak için de, her şeyden önce düşüncelerimizi ve kimliğimizi açık bir şekilde ortaya koymalıyız. Düşüncelerimizi üstü kapalı bir şekilde, karışık imalar yolu ile ifade ettiğimizde, yayınlarımızı tereddüt ve çekingenlikle verdiğimizde, karşımızdaki de doğallığında bize güvensizlik duyar ve meşruluğumuzu sorgular. İşçilerin bilinç düzeyleri geri olabilir, bir takım gerici eğilimler taşıyabilirler. Zaten karşılaştıklarımız büyük oranda böyledirler. Bizim amacımız onları dönüştürmekse eğer, bu geri yanlarıyla çatışma içerisinde olacağız. Bunu da ancak kendi kimliğimizi açıktan ortaya koyarak yapabiliriz. Bu, insanların bize önyargıyla bakmasına, farklı görmesine, eleştirmesine yol açabilir, ama sürecin doğallığında yaratacağı tartışma ortamı başarıyla kullanıldığında, çok geçmeden bizim için güçlü bir silaha dönüşür.

Başarılı bir sınıf çalışmasının en etkili yolu muhataplarımızla yüzyüze gelmek, onlardaki çelişkilere ve arayışa somut varlığımızla bir yanıt olabilmektir. Güvenlik sorunu çerçevesinde elbette titiz davranacağız. Ancak bunun politik çalışmamızı pasif ve etkisiz kılmasına izin vermeyeceğiz.

Araçların kullanımı

Birçok değerlendirmemizde sınıf çalışmamız ajitasyon-propaganda araçları üzerinden genel planda bir seslenmenin ötesine pek geçemiyor tespit yapılıyor. Bu, durumun çeşitli boyutlarıyla tespitinden öte, bir sonuç olarak karşınıza çıkıyor. Peki bizi bu sonuca götüren nedenler neler?

Öncelikle ajitasyon-propaganda araçlarının işlevi konusunda pratik bir kavrayışa tam anlamıyla sahip olmadığımız söylenebilir. Bununla birlikte bu araçları doğru bir tarzda kullanamıyoruz. Ajitasyon-propaganda araçları bir takım şeyleri teşhir ettiğimiz, hangi konu hakkında ne düşündüğümüz, yaşanan sorunlar karşısında çözümler sunduğumuz vb. bir içeriğe sahip, büyük oranda da yazılı metaryallerdir. Ancak bunun yanında başta içe dönük olarak kolektiflerin ve çalışmanın örgütleyicisi, sonra dışa dönük olarak kitleleri örgütlemenin araçlarıdır. Burada ajitasyon-propaganda araçlarının kitlelere dönük kullanımı üzerinde duracağız.

Bir dönem elimizde bu açıdan kullandığımız tek aracın MYO olduğu ve bunun amaca uygun bir tarzda kullanımının ciddi bir etki yarattığı biliniyor. Şimdi geçmişle kıyaslandığında yerel ve merkezi planda bir dizi zengin araca sahibiz. Fakat bu araçların işlevli kullanılamaması, çalışmayı güçlendirmek bir yana giderek bir yüke dönüşüp onu zayıflatma risk taşır. Biz her zaman ajitasyon-propaganda araçlarını etkin bir şekilde kullanmıyor, daha çok dağıtıyoruz. Bu dağıtımlar siyasal etkimizi güçlendirebilir. Ancak bu etkiyi somut planda örgütlemek onlarını dağıtmaktan öteye kullanabilmekle mümkündür. En basitinden, biz bir dizi materyali dağıtırken sokakta, fabrikada, serviste kitlelerle doğrudan karşı karşıya geliyoruz. Bunun düzenli ve hedefli yapılması bir takım sonuçlar da yaratacaktır.

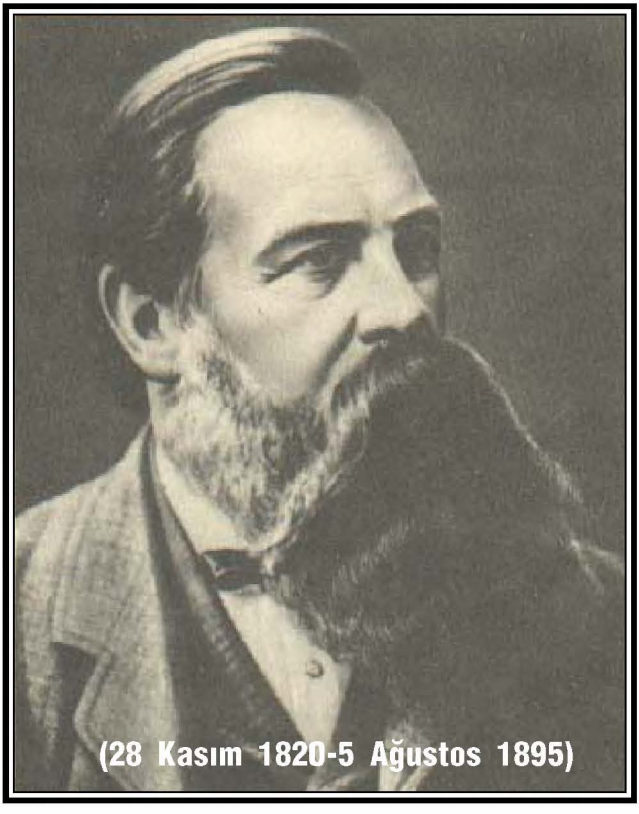
Peki pratikte buna uygun davranarak ektiğimiz toplayabiliyor muyuz? Dağıtımlarımızı seçilmiş hedefler üzerinde yoğunlaştırıp sistemli bir hale getiriyor muyuz? Dağıttığımız araçların içeriğinde bu hedeflerin özgün sorun ve gündemlerine yer veriyor muyuz? Dağıtımlarımızı sözlü bir ajitasyonla birleştirebiliyor muyuz? 3-5 sefer bildiri dağıttığımız bir fabrika ya da semte ardından gazete satışı ile gidiyor muyuz? Yürüttüğümüz faaliyeti sürekli bu yönüyle sorgulamak durumundayız.

Unutmayalım; ajitasyon-propaganda materyalleri politikalarımızın ifade edildiği araçlardır. Ancak gerçek etki ve güçlerini bizlerin onları başarılı bir şekilde kullanması üzerinden kazanırlar.

Bir dizi deneyim ve gözleme sahip olmamıza, yapılması gerekenler bizler için asgari düzeyde açık olmasına rağmen, hala sınıf çalışmasının birçok alanında zorlanıyoruz. Bunun nedenlerini döne döne irdelemeliyiz. Oturmuş bir tarzı aşamamak, bu konuda gerekli inisiyatif ve yaratıcılığı gösterememek, zorlanmamızda muhakkak ki önemli bir rol oynuyordur. Önümüzdeki dönemde bu zaaflarımıza yüklenmeli, çubuğu bir dönem buraya bükmeliyiz.

E.Tamer

Proletaryanın büyük savaşçısı ve öğretmeni Friedrich Engels'i saygıyla anıyoruz!..

"... Engels'ten önce de, birçok kimse, proletaryanın acılarını yazmış ve ona yardımın gerekli olduğunu belirtmiştir. Proletaryanın sadece acı çeken bir sınıf olmadığını; aslında proletaryayı dayanılmaz bir biçimde ileri iten ve nihai kurtuluşu için savaşmaya zorlayan şeyin içinde bulunduğu utanç verici ekonomik durum olduğunu söyleyen ilk kişi Engels'tir. Ve savaşan proletarya kendine yardım edecektir. İşçi sınıfının politik hareketi, kaçınılmaz olarak, işçileri tek kurtuluşlarının sosyalizmde olduğunu kavramaya götürecektir. Öte yandan sosyalizm ancak, işçi sınıfının siyasal mücadelesinin amacı olduğu zaman, bir güç olacaktır." (Lenin)